

REGULERINGSKOMMISSIE VOOR ENERGIE IN HET BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST

ADVIES OP EIGEN INITIATIEF (BRUGEL-ADVIES-20220803-340)

Betreffende de toepassing door de distributie- en transmissienetbeheerders van de schadevergoedingsregeling vastgelegd in hoofdstuk VIIbis van de Elektriciteits- en de gas.

Opgesteld op basis van artikel 30bis, § 2, tweede lid, 2° van de ordonnantie betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

08/03/2022

Na de openbare raadpleging die plaatsvond van 1 september tot 1 oktober 2021

Inhoudsopgave

1	Executive summary	3
2	Juridische grondslag	5
3	Inleiding.....	5
4	Impact van de openbare raadpleging op het advies	6
5	Analyse en ontwikkeling	8
5.1	De huidige schadevergoedingsregeling en de efficiëntie daarvan	8
5.1.1	Beschrijving van de regeling	8
5.1.2	De plicht van BRUGEL om de efficiëntie van de schadevergoedingsregeling te onderzoeken 9	
5.1.3	Kwantitatieve analyse: analyse van de cijfers van de DNB.....	10
5.1.4	Kwalitatieve analyse van de uitvoering van de regeling door de DNB.....	15
5.1.5	Algemene conclusie	17
5.2	Door BRUGEL voorgestelde (pistes voor) verbeteringen	17
5.2.1	Op korte termijn: verbeteringen van de regeling voor de DNB.....	17
5.2.2	Op lange termijn: pistes voor verbetering voor de DNB en de RTNB.....	21
6	Conclusies.....	31

I Executive summary

BRUGEL heeft vastgesteld dat de schadevergoedingsregeling in het BHG kan worden verbeterd om een betere bescherming van de DNG te waarborgen en iets te doen aan de non-take-up van rechten. Zo blijkt uit de kwantitatieve analyse dat de DNG's niet goed op de hoogte zijn van het bestaan van de regeling en dat ze weinig aanvragen indienen. Uit de kwalitatieve analyse kan worden afgeleid dat de DNG's niet veel klachten indienen bij de Geschillendienst, dat de motivering van de beslissingen van SIBELGA en de mededeling van gevallen van onderbreking voor verbetering vatbaar zijn en dat de bewijslast die op de DNG rust, moeilijk te vervullen is.

Uit de openbare raadpleging over het ontwerpadvies, die plaatsvond van 1 september tot 1 oktober 2021, kwam een behoefte aan overleg tussen BRUGEL en de actoren van het terrein naar voren. Bijgevolg maakt de regulator een onderscheid tussen:

- enerzijds de maatregelen die BRUGEL **op korte termijn** wenst door te voeren (enkel van toepassing op de DNB), aangezien ze zich in een vrij gevorderd ontwikkelingsstadium bevinden en geen wetswijziging vereisen. Het gaat met name om:
 - o betere informatie over het bestaan van de regeling (bv. informatiecampagne van de DNB en/of BRUGEL), over het bestaan van een onderbreking naar de DNG toe (bv. vermelding op de website van de DNB van het bestaan van een onderbreking van meer dan 6 uur en de mogelijkheid om, door te klikken op een knop, een aanvraag in te dienen) en over de mogelijkheid om aanvragen in te dienen bij de DNB en beroep aan te tekenen bij de Geschillendienst;
 - o een begrijpbare, toegankelijke en specifieke motivering van de beslissingen van de DNB;
 - o het in aanmerking nemen van een "reeks aanwijzingen" om te bepalen of er is voldaan aan de voorwaarden voor de uitbetaling van de schadevergoeding in het geval van nalatigheid of een fout van de DNB die schade heeft berokkend aan de DNG;
 - o een vollediger rapportering, in overleg met BRUGEL, in het jaarverslag over de schadevergoedingsregeling.
- anderzijds, de maatregelen die, aangezien ze nauw overleg tussen de betrokken actoren vereisen, **langetermijnmaatregelen** zijn (van toepassing op de DNB en de GTNB) met als doel:
 - o in een eerste fase te bepalen wat de gevolgen zouden zijn van die maatregelen in het BHG op financieel, administratief, technisch, maatschappelijk, ... vlak, en dus wat de operationele haalbaarheid ervan is;
 - o in een tweede fase afgeronde en in overleg vastgestelde maatregelen voor te stellen aan de Brusselse Regering om een wijziging van de wetgeving door te voeren.

Het betreft de twee volgende maatregelen:

- 1) de instelling van een automatische schadevergoeding in geval van een energieonderbreking van meer dan 6 uur. Gezien het kwantitatieve verschil tussen de potentieel getroffen DNG's en de gevraagde schadevergoedingen (1,7%), zal deze maatregel helpen om iets te doen aan de non-take-up van rechten. BRUGEL stelt voor een werkgroep te leiden om dit automatisme tot stand te brengen en zich daarbij te laten inspireren door de regelingen die in de buurlanden bestaan, en zo in te spelen op de risico's/belemmeringen die door de actoren naar voren worden gebracht (niet-exhaustieve lijst): de specifieke configuratie van het Brusselse net, het kanaal voor de toekenning van de schadevergoeding (NB vs. leverancier), het belang en de methode voor de tenlasteneming van de operationele kosten van de maatregel en de schadevergoedingen, het in aanmerking nemen van specifieke DNG's (huurders met collectieve meters, straatmeubilair, ...).
- 2) de invoering van een objectieve aansprakelijkheid van de DNB en de GTNB als bewaarder van het eigen net. Die zal het mogelijk maken de NB aansprakelijk te houden

in het geval van een onderbreking die schade heeft veroorzaakt, zonder dat de DNG moet aantonen dat aan de voorwaarden is voldaan. BRUGEL stelt voor een tweede werkgroep te leiden om de wetgevende haalbaarheid ervan te bepalen, om de impact van deze maatregel te bepalen (op het vlak van verzekeringen en tarieven) en om maatregelen uit te werken volgens een op te stellen benchmark.

BRUGEL stelt voor deze overwegingen te laten rijpen binnen de specifieke werkgroepen.

2 Juridische grondslag

De ordonnantie van 19 juli 2001 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest bepaalt in haar artikel 30bis, § 2, lid 2, 2°, ingevoegd door artikel 56 van de ordonnantie van 14 december 2006, dat:

"[...] BRUGEL wordt bekleed met een opdracht tot verlening van advies aan de overheid over de organisatie en de werking van de gewestelijke energiemarkt enerzijds, en met een algemene opdracht van toezicht op en controle van de toepassing van de hiermee verband houdende ordonnanties en besluiten anderzijds.

BRUGEL is belast met volgende opdrachten:

...

2° op eigen initiatief of op vraag van de minister of de regering, het uitvoeren van onderzoeken en studies of het geven van adviezen betreffende de elektriciteits- en gasmarkt;

..."

Dit advies is opgemaakt op initiatief van BRUGEL.

3 Inleiding

In de ordonnantie van 20 juli 2011 tot wijziging van de ordonnantie van 19 juli 2001 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (hierna de "Elektriciteitsordonnantie") en de ordonnantie van 1 april 2004 betreffende de organisatie van de gasmarkt in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (hierna de "Gasordonnantie") werd een schadevergoedingsregeling ingevoerd ten laste van de distributienetbeheerder (hierna de "DNB") en de gewestelijke transmissienetbeheerder (hierna de "GTNB").

Het doel van dit advies op eigen initiatief is:

- de huidige schadevergoedingsregeling en de efficiëntie ervan te analyseren, zowel op kwantitatief als op kwalitatief vlak (cf. *infra* 4.1);
- verbeteringen van de regeling voor te stellen (cf. *infra* 5.2.).

Omwille van de transparantie en om dit advies te verrijken, werd het voorgelegd aan een openbare raadpleging van 1 september tot 1 oktober 2021. BRUGEL heeft de ontvangst bevestigd van de opmerkingen van SIBELGA en ELIA, die bedenkingen hebben bij de voorgestelde maatregelen, en van de FEBEG, de FDSS, Infor GazElec en Energie 2030, die over het algemeen de voorgestelde maatregelen toejuichen. BRUGEL stelt voor om voorafgaand aan de analyse van de regeling en de voorgestelde verbeteringen de impact van de openbare raadpleging op de inhoud van het initiële advies uiteen te zetten (cf. *infra* 3).

Merk op dat de huidige wettelijke bepalingen betreffende de vergoedingsveronderstellingen van de DNB ook van toepassing zijn op de GTNB. Aangezien er weinig onderbrekingen zijn op het gewestelijke transmissienet en, voor zover BRUGEL weet, de laatste jaren slechts één enkele onderbreking op het net geleid heeft tot aanvragen om schadevergoeding, heeft BRUGEL ervoor gekozen zijn onderzoek te beperken tot de DNB. Aangezien de ordonnanties de schadevergoedingsregeling gelijkelijk toepassen op de DNB en de GTNB, worden de mogelijkheden tot verbetering op lange termijn (cf. *infra* 5.2.2.) echter voorgesteld voor zowel de DNB als de GTNB.

4 Impact van de openbare raadpleging op het advies

Uit de openbare raadpleging die plaatsvond van 1 september tot 1 oktober 2021 bleek **een behoefte aan overleg tussen BRUGEL en de actoren op het terrein**, met name de actoren die betrokken zijn bij de operationalisering van de pistes voor verbetering op de lange termijn (schadevergoeding van meer dan 6 uur en invoering van een objectieve aansprakelijkheid van de DNB en de GTNB als bewaarder van het eigen net), met name de NB's en de FEBEG.

Meer in het bijzonder deelden die laatste actoren de begrijpelijke behoefte aan een nauwe samenwerking tussen BRUGEL en hen, om, wat de mogelijke verbeteringspistes op de lange termijn betreft, te analyseren of het opportuun is deze uit te voeren na de vaststelling van de financiële, administratieve, technische, maatschappelijke, ... gevolgen.

BRUGEL schaart zich achter het advies van de actoren en stelt voor een werkgroep te leiden om de voornoemde voorafgaande analysewerkzaamheden in de komende maanden en jaren uit te voeren, waarna concrete en overlegde uitvoeringsmaatregelen aan de Brusselse Regering kunnen worden meegedeeld met het oog op een wijziging van de Brusselse wetgeving.

Daarom werd dit advies aangepast door een onderscheid aan te brengen tussen:

- enerzijds de maatregelen die BRUGEL op korte termijn wenst door te voeren (cf. *infra* 5.2.1.), aangezien ze zich in een vrij gevorderd ontwikkelingsstadium bevinden en geen wetswijziging vereisen (bv.: een betere communicatie van de opgetreden onderbrekingen, betere digitale tools om aanvragen in te dienen), en
- anderzijds maatregelen die, aangezien zij een grondige analyse op economisch, juridisch, maatschappelijk vlak (enz.) vereisen, na analyse in een tekst kunnen worden vastgelegd in het licht van een komende wetswijziging (cf. *infra* 5.2.2.).

Alle opmerkingen van de actoren zijn opgenomen in het raadplegingsverslag, dat als bijlage bij dit advies is gevoegd, en voor de duidelijkheid zal de lezer in dit advies voor elk punt dat relevant lijkt, naar het verslag worden verwezen. BRUGEL voegt als bijlage ook de eigenlijke feedback van de actoren toe.

Wat de reikwijdte van het advies betreft, wenst ELIA dat BRUGEL dezelfde kwantitatieve en kwalitatieve analyses uitvoert voor het gewestelijke transmissienet om te bepalen of de pistes voor verbetering op de lange termijn ook op dit net moeten worden toegepast. De FEBEG dringt erop aan dat deze verbeteringen niet zouden worden uitgebreid tot de leveranciers, terwijl de FDSS de reikwijdte van het advies wenst uit te breiden tot de leveranciers. BRUGEL neemt nota van die opmerkingen en licht het volgende toe:

- Wat de opmerking van ELIA betreft, wenst BRUGEL, zoals aangegeven in de inleiding, te vermijden dat er een hybride systeem tot stand komt, met andere woorden een automatische schadevergoeding voor onderbrekingen op het distributienet, en geen automatische schadevergoeding wanneer de onderbreking zich voordoet op het gewestelijke transmissienet, ongeacht of het ELIA is die schade vergoedt (wanneer de getroffen DNG aangesloten is op het gewestelijke transmissienet) dan wel SIBELGA (wanneer de getroffen DNG aangesloten is op het distributienet), aangezien de aanvraag tot schadevergoeding door de DNG moet worden ingediend bij het net waarop hij is aangesloten. Elke DNG, ongeacht de oorzaak van de energieonderbreking, moet, op

voorwaarde dat de DNG een leveringspunt in het BHG heeft, schadevergoeding kunnen krijgen, anders zou een ongelijke behandeling kunnen worden ingesteld.

Het incident van 19 november 2021 op het gewestelijke transmissienet heeft aangetoond dat een incident op dit net de energie van een groter aantal DNG's kan onderbreken (726 aanvragen om schadevergoeding ingediend bij SIBELGA voor naar schatting 1.000 mogelijk getroffen DNG's¹), in vergelijking met een incident op het distributienet. Hieruit kan worden geconcludeerd dat automatische schadevergoeding bijvoorbeeld van belang is om het risico van non-take-up van rechten tegen te gaan, ongeacht waar het incident dat heeft geleid tot de onderbreking van de energie, zich heeft voorgedaan;

- Wat de opmerkingen van de FEBEG en de FDSS betreft, zal BRUGEL in een tweede fase de opportuniteit analyseren om de leveranciers te betrekken bij de analyse van de doeltreffendheid van de schadevergoedingsregeling.

BRUGEL bedankt de actoren van het terrein voor hun waardevolle feedback.

¹ Cijfers meegedeeld door SIBELGA aan BRUGEL op 28 februari 2022

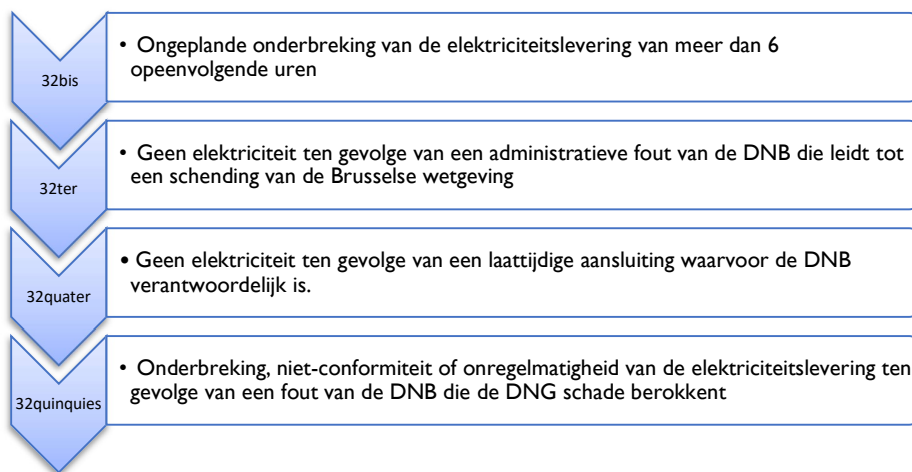
5 Analyse en ontwikkeling

5.1 De huidige schadevergoedingsregeling en de efficiëntie daarvan

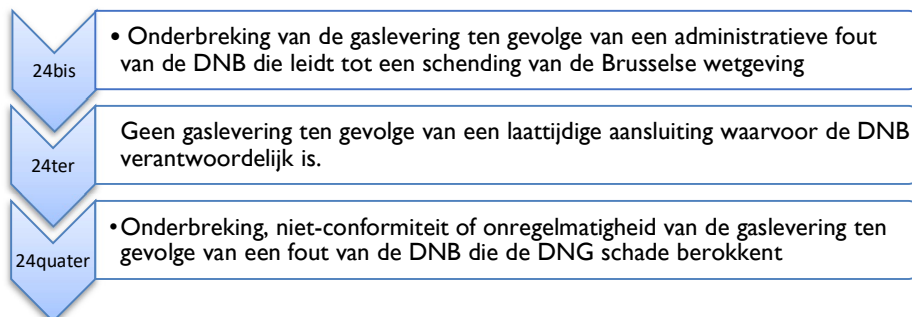
5.1.1 Beschrijving van de regeling

De schadevergoedingsregeling biedt een distributienetgebruiker (hierna "DNG") de mogelijkheid een schadevergoeding te krijgen van de DNB² in de wettelijk vastgelegde situaties.

- De Elektriciteitsordonnantie bepaalt 4 situaties die de DNG toelaten een dergelijke aanvraag in te dienen:

- De Gasordonnantie bepaalt 3 situaties:

De DNB kan ook een aanvraag tot schadevergoeding krijgen van een leverancier als deze laatste van mening is niet verantwoordelijk te zijn voor de onderbreking of de afwezigheid van de energielevering³.

² Ter herinnering: de kwalitatieve en de kwantitatieve analyse beperken zich tot de DNB.

³ Artikelen 32septies § 4 van de Elektriciteitsordonnantie en 24septies § 3 van de Gasordonnantie

5.1.2 De plicht van BRUGEL om de efficiëntie van de schadevergoedingsregeling te onderzoeken

BRUGEL heeft als regulator de opdracht de toepassing door de energieactoren van de hiermee verband houdende ordonnanties en besluiten⁴ te controleren en daarop toe te zien en te helpen waarborgen dat de maatregelen ter bescherming van de eindafnemers doeltreffend zijn.⁵

BRUGEL voert de voormelde opdrachten dus uit door de doeltreffendheid van de schadevergoedingsregeling en de naleving ervan door de DNB te analyseren.

Daarnaast is een grondige analyse van de schadevergoedingsregeling van primordiaal belang om de twee volgende redenen:

I. Bescherming van en informatieverstrekking aan de consument in een context van non-take-up van rechten

Het Europees recht legt de lidstaten op een optimale bescherming van de juridische en economische belangen van de consumenten te waarborgen, en dit overal op het grondgebied van de Europese Unie⁶.

De beleidsverklaring die op 18 juli 2019 door de Brusselse Hoofdstedelijke Regering werd goedgekeurd, maakt van de bescherming van de consument een van haar voornaamste prioriteiten:

- "Met het oog op een grotere sociale rechtvaardigheid, de problematiek van de non-take-up van sociale rechten en de afbouw van administratieve lasten voor de burgers zal de Regering zoveel als mogelijk het beginsel van de automatisering van rechten toepassen door middel van de volgende mechanismen: digitalisering en automatisering van de gegevensoverdracht met respect voor de persoonlijke levenssfeer, en automatische, proactieve toekenning van een recht door de bevoegde openbare diensten" (pagina 33);
- "In de context van een geliberaliseerde energiemarkt bevindt de consument zich in een kwetsbare positie ten opzichte van de energieleveranciers en de concurrentiespelletjes die ze spelen: bescherming van de persoonlijke levenssfeer, prijswijzigingen, complexiteit van het aanbod, veelheid van intermediaire actoren, enz. Daarom wil de Regering in de eerste plaats het beleid inzake consumentenbescherming voortzetten en versterken." (pagina 99).

Dit advies wordt opgesteld met als doel de Regering informatie te verstrekken over wat in het BHG kan worden ingevoerd op korte en lange termijn om het risico op non-take-up van rechten te bestrijden, met andere woorden om een einde te maken aan het feit dat DNG die geconfronteerd worden met een onderbreking of afwezigheid van levering niet op de hoogte zijn van hun recht een schadevergoeding te vragen.

⁴ Artikel 30bis § 2, lid 1 van de Elektriciteitsordonnantie

⁵ Artikel 30bis § 2, lid 2, 18° van de Elektriciteitsordonnantie

⁶ Artikelen 114 en 169 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie

BRUGEL zal binnenkort aan de Regering concrete en overlegde voorstellen voor pistes voor verbetering op de lange termijn voorleggen.

2. Evaluatie van de kwaliteit van de door de DNB verstrekte diensten.

Als regulator moet BRUGEL zich ervan vergewissen dat de kwaliteit van de diensten die de Brusselse DNB verstrekt, de kwaliteit is die de DNG mag verwachten van een professionele en zorgvuldige DNB⁷. Deze verplichting is nog dwingender omdat de DNB in het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest over een monopolie beschikt.

BRUGEL controleert de aan de DNG verstrekte diensten reeds aan de hand van het jaarlijks verslag waarin de DNB de kwaliteit van zijn diensten tijdens het vorige kalenderjaar beschrijft en in het kader van de incentive-gebaseerde tariefregulering⁸.

Een onderbreking van de gas- en elektriciteitslevering en het toekennen van schadevergoedingen aan de DNG in geval van onderbreking van de levering zijn zeker door de DNB verstrekte diensten waarvan BRUGEL de kwaliteit moet controleren.

5.1.3 Kwantitatieve analyse: analyse van de cijfers van de DNB

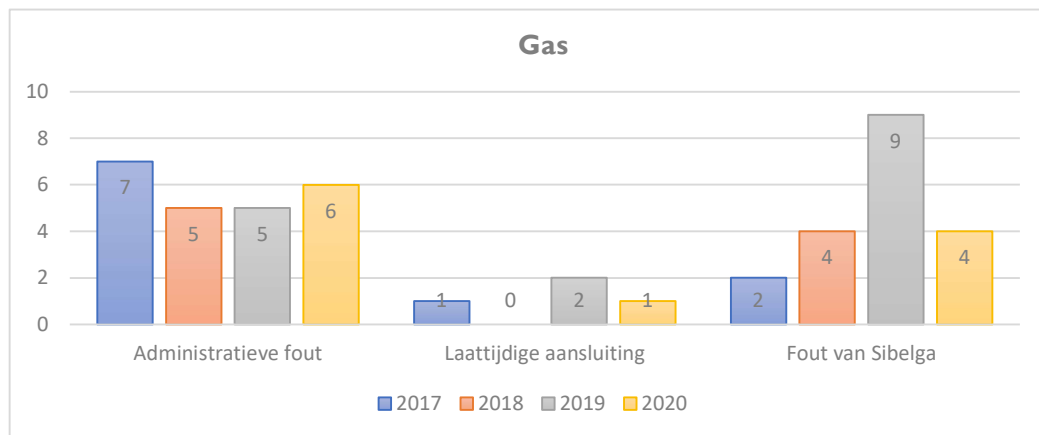
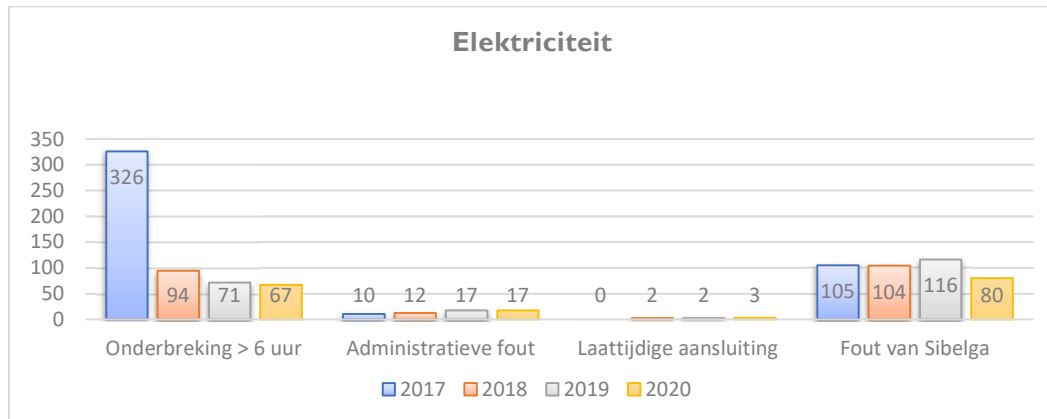
De eerste door BRUGEL uitgevoerde analyse is een kwantitatieve analyse; met andere woorden een becijferde analyse van de door de DNB toegepaste schadevergoedingsregeling.

Onderstaande grafieken⁹ geven de jaarlijkse evolutie weer van de door de DNB ontvangen en behandelde aanvragen tot schadevergoeding, opgesplitst volgens de oorsprong van de energieonderbreking:

⁷ Artikel 4 van het besluit van 23 mei 2014 tot vaststelling van het technisch reglement voor het beheer van het elektriciteitsdistributienet in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en de toegang ertoe bepaalt onder meer dat: "§ 2. In de uitvoering van zijn taken maakt de distributienetbeheerder gebruik van alle passende middelen die de gebruikers van het distributienet van hem mogen verwachten en die, rekening gehouden met de bijzondere situatie, redelijkerwijze kunnen worden verkregen."

⁸ Artikel 12, § 4 van de Elektriciteitsordonnantie

⁹ Deze cijfers zijn opgenomen in de jaarlijkse verslagen die de DNB aan BRUGEL overmaakt, waartoe hij verplicht is op grond van artikel 32novies van de Elektriciteitsordonnantie. We wijzen erop dat de in deze verslagen vermelde cijfers betrekking hebben op aanvragen die in de loop van hetzelfde jaar werden ingediend en afgesloten.

Uit deze cijfers blijkt dat er in verhouding tot het aantal DNG's aangesloten op het net (662.705 DNG's aangesloten op het elektriciteitsnet en 432.511 DNG's aangesloten op het gasnet) weinig aanvragen tot schadevergoeding ingediend worden¹⁰. De in dit advies uiteengezette analyse heeft tot doel erachter te komen of het lage aantal aanvragen tot schadevergoeding het gevolg is van een beperkt aantal situaties dat aanleiding kan geven tot schadevergoeding of eerder aan het niet-kennen van het mechanisme.

BRUGEL besteedt bijzondere aandacht aan de volgende vergoedingsveronderstellingen:

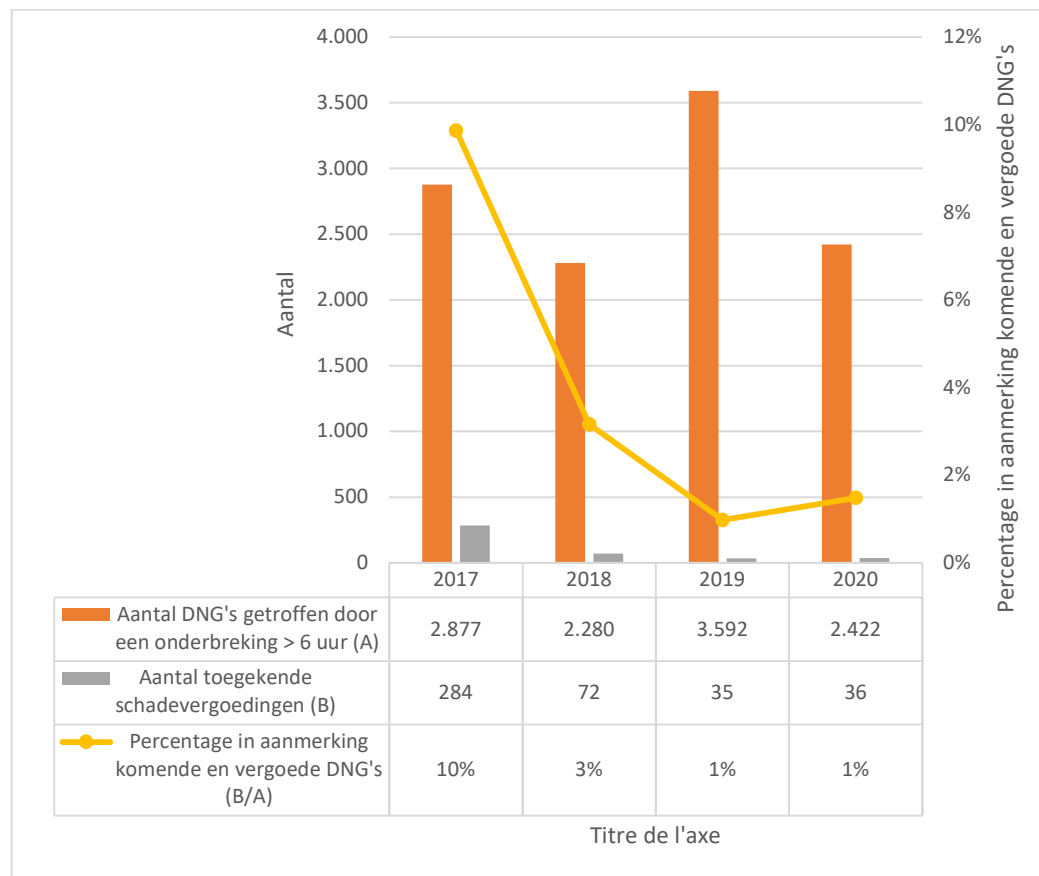
I. Schadevergoeding voor onderbrekingen van meer dan 6 uur

Om te beoordelen in welke mate de Brusselse DNG's gebruik hebben gemaakt van hun recht op schadevergoeding, heeft BRUGEL de DNB gevraagd informatie te verstrekken over het aantal onderbrekingen van meer dan 6 uur na elkaar en over het aantal DNG's dat hier potentieel door getroffen wordt (en dat dus in aanmerking komt voor de schadevergoeding vastgelegd in het wettelijk kader). De vergelijking tussen het aantal DNG's dat in aanmerking komt voor een schadevergoeding en het aantal in werkelijkheid door de DNB ontvangen

¹⁰ De FDSS (cf. verslag van de openbare raadpleging) bevestigt dat er weinig aanvragen om schadevergoeding worden ingediend door de maatschappelijk assistenten bij de NB.

aanvragen tot schadevergoeding, laat toe vast te stellen dat heel weinige Brusselse verbruikers van dit recht gebruik hebben gemaakt.

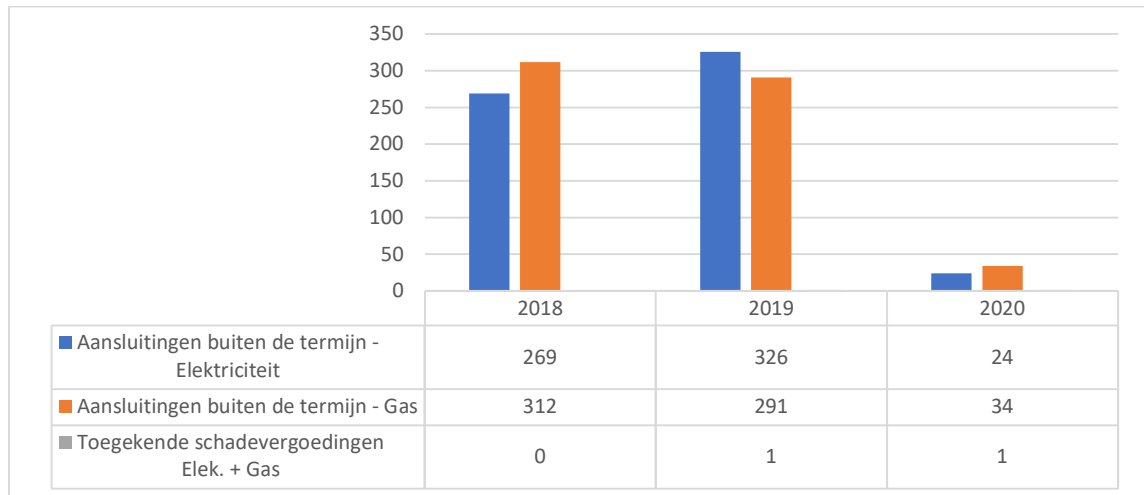
Zoals onderstaande figuur aantoont, heeft, op jaarbasis, slechts 1,7% van de DNG's die een onderbreking van meer dan 6 uur hebben meegemaakt, een aanvraag tot schadevergoeding ingediend:

Deze analyse toont aan dat de Brusselse bevolking niet goed op de hoogte is van het bestaan van de schadevergoedingsregeling.

2. Schadevergoeding wegens laattijdige aansluiting

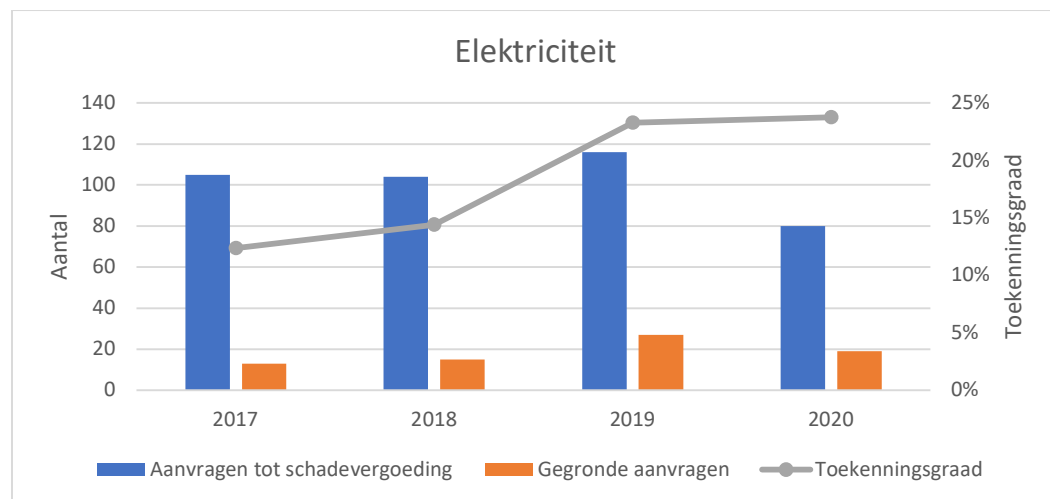
De DNB kent slechts zeer weinig schadevergoedingen toe ten gevolge van een vertraging in de aansluitingstermijnen. In de voorbije drie jaar werden slechts twee aanvragen tot schadevergoeding wegens laattijdige aansluiting (gas en elektriciteit) ingediend. Zoals onderstaande grafiek aantoont, ligt het aantal aansluitingen buiten de wettelijke of contractuele termijnen (die dus in aanmerking komen voor de toekenning van een schadevergoeding) echter aanzienlijk hoger. De voorbije drie jaar werden immers meer dan 600 laattijdige aansluitingen (gas en elektriciteit) geregistreerd.

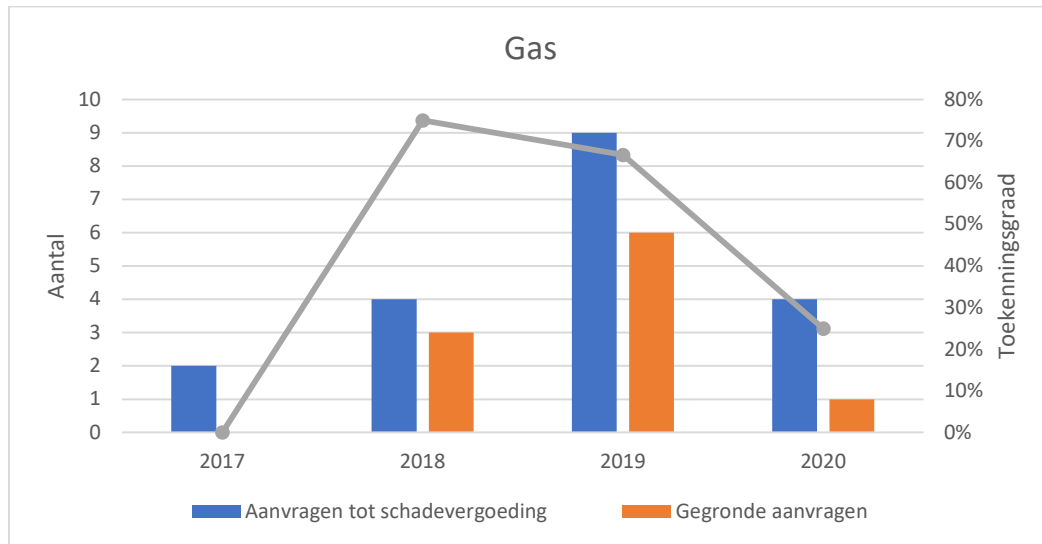
We wijzen erop dat de DNB BRUGEL verduidelijkt heeft dat de laattijdige aansluitingen in 2018 en 2019 te wijten waren aan operationele problemen. In 2020 heeft de DNB maatregelen ingevoerd om deze problemen, te verhelpen, wat verklaart waarom het aantal aansluitingen buiten de termijn duidelijk gedaald is.

3. **Schadevergoeding in geval van schade voor de DNG**

Onderstaande grafieken¹¹ geven het aantal door de DNB behandelde aanvragen weer, opgesplitst op basis van het al dan niet geïndene karakter van de aanvraag:

¹¹ Gegevens afkomstig uit het verslag betreffende de schadevergoedingsregeling van de DNB aan BRUGEL (jaar 2020)

BRUGEL stelt vast dat in 70% van de gevallen de aanvraag tot schadevergoeding van de DNG geweigerd wordt omdat deze ongegrond is. Deze weigering kan wijzen op een mogelijke rigiditeit bij de behandeling van de aanvragen door de DNB, of kan verband houden met de voorwaarden tot tussenkomst van de verzekeringen waarmee de DNB een overeenkomst sloot om deze schadevergoedingen uit te betalen.

4. Algemene conclusie van de kwantitatieve analyse

Uit de cijfergegevens komen meerdere elementen naar voren:

Vaststellingen	Overwegingen
Er worden weinig aanvragen tot schadevergoeding ingediend bij de DNB.	Is de DNG op de hoogte van de schadevergoedingsregeling?
Het aantal aanvragen tot schadevergoeding wegens onderbrekingen van meer dan 6 uur is laag in vergelijking met het aantal onderbrekingen op het net en het aantal getroffen DNG's.	Is een proactieve aanvraag door de DNG bij onderbrekingen van meer dan 6 uur het mechanisme dat de belangen van de DNG het best beschermt?
Hoewel het aantal laattijdige aansluitingen aanzienlijk kan zijn, worden er weinig aanvragen ingediend bij de DNB.	Zijn de aanvragers (DNG's, promotoren, ondernemers, ...) voldoende op de hoogte van hun recht op schadevergoeding bij laattijdige aansluiting?
De DNB zou streng kunnen lijken voor wat de behandeling van de aanvragen tot schadevergoeding betreft, gelet op het lage percentage aanvragen dat gegrond verklaard wordt in geval van schade	Om welke reden verwerpt de DNB 75% van de aanvragen en is er geen ander aansprakelijkheidsstelsel dat zou toelaten deze onderbrekingshypothese beter aan te pakken?

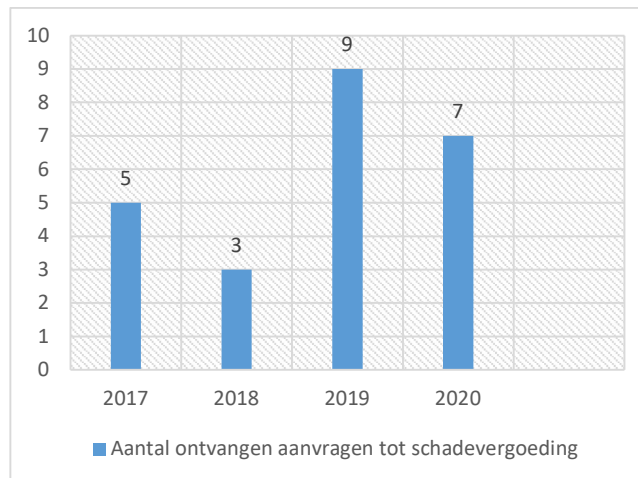
voor de gebruiker veroorzaakt door een fout van de DNB.

5.1.4 Kwalitatieve analyse van de uitvoering van de regeling door de DNB

Aan de hand van de door de Geschillendienst behandelde klachten heeft BRUGEL de volgende problemen kunnen identificeren:

- ❖ De Brusselse DNG **kent de schadevergoedingsregeling niet** en is evenmin op de hoogte van de mogelijkheid een klacht in te dienen bij de Geschillendienst naar aanleiding van een negatieve beslissing van de DNB of het uitblijven van enige reactie van deze laatste.

De onderstaande grafiek geeft het aantal aanvragen weer, alle soorten samen, die de Geschillendienst tussen 2017 en 2020 ontvangen heeft:

Het aantal klachten dat de Geschillendienst ontving, is laag in verhouding tot het aantal weigeringsbeslissingen van de DNB. In het jaar 2020 werden bijvoorbeeld slechts weinig beslissingen van de DNB betwist bij de Geschillendienst:

Aard van de onderbreking	Door de DNB geweigerde aanvragen	Bij de Geschillendienst ingediende klachten
Onderbreking > 6 uur	31	1
Administratieve fout	16	3
Laattijdige aansluiting	3	0
Fout van de DNB	64	2

Bovenstaande cijfers tonen aan dat de DNG in het kader van de schadevergoedingsregeling niet op de hoogte is van de mogelijkheid klacht in te dienen bij de Geschillendienst als zijn aanvraag tot schadevergoeding door de DNB wordt geweigerd;

- ❖ Gebrekkige **motivering** van de beslissingen. De Geschillendienst heeft vastgesteld dat de DNB soms een gelijkaardige motivering geeft voor bepaalde gevallen van onderbreking van levering, bijvoorbeeld wanneer de DNG schade heeft geleden door een fout van de DNB, zonder deze echt aan te passen aan de precieze situatie die hem wordt voorgelegd. Zo kunnen bijvoorbeeld de twee volgende motiveringen aangehaald worden, die in weigeringsbeslissingen van de DNB stonden die ter analyse werden voorgelegd aan de Geschillendienst:

- *"Dergelijke voorvallen zijn onvoorspelbaar en zijn niet te wijten aan een fout van Sibelga, ongeacht de kwaliteit van ons netwerk en onze technici";*
- *"Maar een goed ontworpen apparaat moet bestand zijn tegen een stroomstoring zonder schade. [...] Het is duidelijk dat het niet aan de netbeheerder is om de verantwoordelijkheid te nemen voor de schade die door dergelijke verstoringen wordt veroorzaakt. [...] We raden u daarom aan om uw zaak te bespreken met uw woningverzekering: uw polis bevat waarschijnlijk een elektriciteitsactieclausule die hier van toepassing kan zijn."*

Uit dit soort motivering zou een totaal gebrek aan aansprakelijkheid van de DNB kunnen suggereren, waarbij geen rekening wordt gehouden met de specifieke kenmerken van de situatie, en zou ertoe kunnen leiden dat de DNG het gevoel krijgt dat zijn geval de DNB koud laat. Daarnaast laat deze algemene motivering de DNG niet toe de historiek van zijn dossier en de reden(en) die de onderbreking van de levering verklaren, te begrijpen;

- ❖ De **bewijslast** voor het bestaan van een fout van de DNB en voor het causaal verband tussen de fout en de geleden schade ligt bij de DNG. Dit bewijs is echter moeilijk te leveren, aangezien het de DNG ontbreekt aan technische vaardigheden in de energiesector. Zijn verzoek tot schadevergoeding wordt bijgevolg meestal geweigerd omdat de DNG er niet in slaagt deze elementen aan te tonen.

De Geschillendienst heeft vastgesteld dat de DNB vaak een schadevergoeding toekent als een van zijn technici in de buurt van het leveringspunt van de klager op hetzelfde ogenblik als de energieonderbreking en de veroorzaakte schade werken heeft uitgevoerd, m.a.w. in de gevallen waarbij de DNG gemakkelijker de fout van de DNB, zijn schade en het oorzakelijk verband tussen beide kan aantonen.

SIBELGA wijst erop (cf. verslag van de openbare raadpleging) dat SIBELGA zelf, in de ingediende dossiers, analyseert of al dan niet aan deze voorwaarden is voldaan, wat zou impliceren dat de bewijslast van de DNG zou worden verlicht. Aangezien de belangen van SIBELGA en de DNG tegenover elkaar staan, kan niet worden aangenomen dat het zoeken door eerstgenoemde naar een gebrek aan naleving van de bovengenoemde voorwaarden het zoeken door laatstgenoemde naar de vervulling van de drie voorwaarden kan vergemakkelijken.

- ❖ **Onvoldoende communicatie over de beschikbare kanalen** om een aanvraag tot schadevergoeding in te dienen bij de DNB. Zo staat niet altijd - of niet altijd even duidelijk - in de (pre)contractuele documenten vermeld welke kanalen er zijn om een klacht in te dienen (e-mail, brief, fax, website, ...), zowel bij de DNB als bij de Geschillendienst, en evenmin wat de interne regels zijn betreffende de behandeling van de aanvraag tot schadevergoeding;
- ❖ **Nood aan gedetailleerdere rapportering** in het jaarlijkse verslag dat de DNB aan BRUGEL overmaakt.

5.1.5 Algemene conclusie

Uit de uitgevoerde kwalitatieve en kwantitatieve analyse blijkt dat, om een daadwerkelijke bescherming van de consument te garanderen, de schadevergoedingsregeling verbeterd moet worden.

BRUGEL meent, in zijn hoedanigheid van regulator en met het oog op de opdrachten die krachtens de Elektriciteitsordonnantie aan BRUGEL zijn toevertrouwd, dat het wenselijk is de regeling te verbeteren om de kennis ervan bij de Brusselse DNG's, de uitvoering, toegankelijkheid en voorspelbaarheid ervan te veralgemenen.

5.2 **Door BRUGEL voorgestelde (pistes voor) verbeteringen**

Gelet op de hierboven uiteengezette vaststellingen heeft de DNB de twee voorbije jaren enkele maatregelen genomen, op eigen initiatief of op verzoek van BRUGEL, om deze vergoeding gedeeltelijk te verbeteren (het schadevergoedingsformulier, de gegevens vermeld in het jaarlijks verslag, ...), wat door BRUGEL wordt toegejuicht.

BRUGEL is echter van mening dat het mogelijk is de uitvoering van de schadevergoedingsregeling nog meer te verbeteren. BRUGEL stelt verbeteringen voor (4.2.1.) die volgens zijn mening al op korte termijn kunnen worden doorgevoerd, maar ook pistes voor verbetering (4.2.2.) die, zoals hierboven uiteengezet, en in overeenstemming met de wensen van de actoren op het terrein zoals uitgedrukt in de openbare raadpleging, het voorwerp moeten uitmaken van nauw overleg tussen de regulator en deze actoren vooraleer BRUGEL een verzoek tot wetswijziging indient bij de Brusselse Regering.

5.2.1 **Op korte termijn: verbeteringen van de regeling voor de DNB**

De kortetermijnmaatregelen die BRUGEL wenst door te voeren zijn:

- ❖ De DNB en BRUGEL moeten samenwerken om te zorgen voor **betere informatie** over de schadevergoedingsregeling naar de DNG toe.

Er moet dus worden gezorgd voor betere publiciteit over de regeling, in de volgende vormen:

- in eerste instantie **op de website van de DNG een bericht plaatsen over de onderbrekingen** die zich op het net hebben voorgedaan, met uitdrukkelijke, duidelijke en leesbare vermelding (zonder onderscheid te maken tussen een defect op het laagspanningsnet of op het middenspanningsnet) dat de onderbreking langer dan 6 opeenvolgende uren duurt en met de mogelijkheid voor de DNG om, door op een tabblad te drukken, een aanvraag tot schadevergoeding in te dienen.

Meer in het algemeen stelt BRUGEL voor om met SIBELGA te overleggen om te bepalen **welke elementen moeten worden vermeld op de website** in geval van een defect en om de coherentie te verzekeren tussen de verslagen van de technici en de elementen op de website;

- een **informatiecampagne** opzetten over de regeling vanwege SIBELGA maar ook vanwege BRUGEL. Er kan gemeenschappelijk of afzonderlijk campagne worden gevoerd;
- opnemen van de **mogelijkheid om een aanvraag tot schadevergoeding in te dienen**, bij de DNB en BRUGEL, in alle (pre)contractuele documenten, facturen, herinneringen, ingebrekestellingen, beslissingen van de Dienst, enz.

De FDSS (cf. verslag van de openbare raadpleging) steunt deze elementen en stelt voor inspiratie te putten uit de website van de CWaPE ter verbetering van de communicatiemiddelen over de regeling.

Het is trouwens onmiskenbaar dat het aantal aanvragen tot schadevergoeding *de facto* zal stijgen als het publiek beter geïnformeerd is over de regeling en over het bestaan van een onderbreking. Bij wijze van voorbeeld vermeldt BRUGEL het volgende:

- het aanzienlijke aantal aanvragen tot schadevergoeding wegens onderbreking van meer dan 6 uur op de Heizel in 2017 (451 klachten), dat deels te verklaren is door de publiciteit die BRUGEL hiervoor heeft gemaakt;
- in november 2021 trof een onderbreking op het gewestelijke transmissienet meerdere gemeenten in het noorden van Brussel en, na publiciteit gevoerd door BRUGEL, en door SIBELGA op verzoek van BRUGEL, werden meer dan 726 aanvragen tot schadevergoeding (waarvan er 428 gegrond werden verklaard) ingediend bij SIBELGA op ongeveer 1.000 DNG's die door de onderbreking werden getroffen.

BRUGEL stelt dus voor om met SIBELGA te coördineren om de beste methode te bepalen voor het verzekeren van de communicatie, of die nu afkomstig is van BRUGEL en/of van SIBELGA, met name via Energiguide.be, in geval van een onderbreking op het net teneinde de DNG's uit te nodigen om een aanvraag tot schadevergoeding in te dienen. De actieve publiciteit van BRUGEL en/of van SIBELGA zou niet beperkt mogen blijven tot grote defecten, zoals de bovengenoemde.

- ❖ De **motivering en de behandeling van de dossiers** moeten voor de DNG begrijpelijk en toegankelijk zijn.

Zo moet een niet-professionele en niet-technisch onderlegde DNG de **motivering gemakkelijk kunnen begrijpen**. De motivering moet in de mate van het mogelijke

voor elke aanvraag aangepast worden aan de precieze situatie van de klager en alle argumenten van de klager moeten geanalyseerd worden. De motivering moet bestaan in een historiek van het dossier, de feitelijke elementen, en, tot slot, de relevante wettelijke bepalingen die in de precieze situatie van de klager zullen worden toegepast.

Het **kanaal om klacht in te dienen** (per e-mail, per post, op de website, per fax), de identiteit van de werknemer die het dossier behandelt en de inlichtingen met betrekking tot de behandeling van de klacht moeten ter beschikking van de DNG gesteld worden;

- ❖ Het **begrip fout van de DNB**. De Elektriciteits- en de Gasordonnantie bepalen dat er een schadevergoeding verschuldigd is als de DNB een fout begaat, de DNG schade lijdt en er een oorzakelijk verband is met de schade.

Het begrip "*fout*", dat de voor een niet-technische DNG de moeilijkst aan te tonen voorwaarde is, wordt niet gedefinieerd in de ordonnanties. Er kan dus verwezen worden naar het begrip fout in het algemeen burgerlijk aansprakelijkheidsrecht, namelijk het feit dat de DNB zich niet gedragen heeft zoals een normaal voorzichtige en zorgvuldige DNB, geplaatst in dezelfde omstandigheden, gedaan zou hebben, ongeacht of de daad al dan niet opzettelijk was en beschouwd wordt als een "*ernstige*" daad of een "*lichte*" daad.

BRUGEL denkt dat de DNB in het bijzonder (dus niet enkel dan) zou moeten erkennen dat hij een fout begaan heeft vanaf het ogenblik dat een **reeks aanwijzingen** wijst op een nalatigheid of een fout die niet begaan zou zijn door normaal voorzichtige en zorgvuldige DNB:

- ❖ de DNB heeft niet de maatregelen genomen die een voorzichtige en zorgvuldige DNB genomen zou hebben om binnen een redelijke termijn de energievoorziening te herstellen;
- ❖ de DNB heeft het onderhouds- of investeringsbeleid dat hijzelf heeft opgesteld, niet nageleefd (bv.: hij heeft een onderdeel van het net niet vervangen of onderhouden);
- ❖ de DNB stelt vast dat een van zijn technici die ter plaatse was, een foutieve handeling heeft gesteld of een nalatigheid heeft begaan die samenviel met de schade die de DNG geleden heeft;
- ❖ de DNB stelt vast dat de burens van de aanvrager van de schadevergoeding zelf een schadevergoeding hebben gekregen en zich hiervoor beriepen op dezelfde "*handeling*" van de DNB;
- ❖ ...

Daarnaast moet de DNB voor wat het oorzakelijk verband tussen de fout en de schade betreft, op basis van de equivalentieleer, die rechtsleer in het burgerlijk aansprakelijkheidsrecht waaraan de Geschillendienst de voorkeur geeft, vanaf het ogenblik dat een handeling van de DNB, die niet de handeling is die een normaal voorzichtige en zorgvuldige DNB, geplaatst in dezelfde omstandigheden, zou hebben gesteld, tegelijkertijd met de energieonderbreking tot schade heeft geleid, ervan uitgaan

dat het oorzakelijk verband is aangetoond, aangezien zonder deze handeling de schade van de DNG zich zeker niet zou hebben voorgedaan zoals *in casu* wel het geval is.

Zodra de DNB een aanvraag tot schadevergoeding ontvangt, moet hij deze verschillende criteria analyseren om te bepalen of hij een schadevergoeding is verschuldigd. De Geschillendienst van BRUGEL zal de ontvangen klachten onderzoeken om te zien of de DNB deze analyse correct heeft uitgevoerd.

SIBELGA lijkt uit het advies af te leiden (cf. verslag van de openbare raadpleging) dat BRUGEL van mening is dat een schadevergoeding verschuldigd is zodra een van de bovengenoemde elementen aanwezig is. BRUGEL tracht SIBELGA gerust te stellen dat de hierboven vermelde elementen het op hun eentje in de meeste gevallen niet mogelijk maken om een aanvraag gegrond te verklaren, maar wanneer meerdere elementen, "aanwijzingen" genoemd, allemaal wijzen in de richting van het voldoen aan de opgelegde drie voorwaarden (vandaar het begrip "reeks aanwijzingen"), zal de Dienst moeten oordelen dat een schadevergoeding verschuldigd is.

Tot slot neemt BRUGEL kennis van de verwijzing naar het **investeringsbeleid van SIBELGA** dat oplegt een kabel te vervangen indien drie defecten optreden op die kabel in de loop van de laatste vijf jaar (cf. verslag van de openbare raadpleging). SIBELGA geeft aan dat SIBELGA zelf aansprakelijk zal worden gesteld bij niet-vervanging van de kabel. De Geschillendienst zal dus in geval van een klacht op basis van artikelen 32quinquies de geschiedenis van de kabel opvragen, onder meer de technische verslagen, om na te gaan of SIBELGA in overeenstemming met het investeringsbeleid heeft gehandeld. Bovendien zal BRUGEL met SIBELGA overleggen om deze analyse, met andere woorden de controle op de naleving van het investeringsbeleid door de DNB, uit te breiden tot de onderbrekingen die hun oorsprong vinden in de cabines, maar ook tot die welke hun oorsprong vinden in het gasdistributienet.

- ❖ Het is van belang dat de DNB **beter verslag** uitbrengt:
 - BRUGEL wil blijven samenwerken met de DNB om het stramien op te stellen van het jaarlijkse verslag betreffende de schadevergoeding dat de DNB aan BRUGEL overmaakt.

BRUGEL wil dat in het jaarlijks verslag de maatregelen vermeld worden die de DNB op eigen initiatief of op verzoek van de regulator heeft genomen om de regeling te verbeteren, naast de belangrijke gebeurtenissen die het optreden van onderbrekingen hebben beïnvloed, de gevallen waarin de verzekeringsmaatschappijen zelf zijn tussengekomen om de DNG te vergoeden in de plaats van de DNB voor elk geval van schadevergoeding, ... Desgevallend verstrekt de DNB de bedragen die de verzekeringen daadwerkelijk ten laste hebben genomen.

 - De DNB heeft de wettelijke verplichting om financiële waarborgen te stellen om de betaling van schadevergoedingen aan de DNG te garanderen, voor alle leveringsonderbrekingen, en om BRUGEL voor 31 maart van elk jaar het bewijs te leveren van het bestaan van deze financiële waarborgen. BRUGEL is op de hoogte van het bestaan van financiële waarborgen. Toch krijgt BRUGEL momenteel geen enkel jaarlijks bewijs dat de DNB deze financiële waarborgen

inderdaad stelt. BRUGEL nodigt de DNB dan ook uit om op eigen initiatief te voldoen aan deze wettelijke verplichting.

BRUGEL wil eveneens dat de DNB een aanbesteding organiseert met betrekking tot de voorwaarden die worden geboden door de verzekeringsmaatschappij die de schadevergoedingen ten laste neemt, om te bepalen of er geen betere voorwaarden zijn bij een andere verzekeringsmaatschappij, met name voor wat het bedrag van de franchise betreft, dat vrij hoog lijkt (€ 5.000). Als de franchise lager is, zou de DNB immers minder streng kunnen zijn bij de aanvaarding van de aanvragen tot schadevergoeding.

SIBELGA heeft BRUGEL (cf. verslag van de openbare raadpleging) de nodige informatie verstrekt om te concluderen dat de voor de verzekeringsmaatschappijen voorgestelde voorwaarden blijken te geven van eerlijke concurrentie. BRUGEL verwijst de lezer naar het verslag van de openbare raadpleging, waarin de door SIBELGA verstrekte inlichtingen in grote lijnen zijn vermeld.

Op korte termijn stelt BRUGEL bijgevolg de volgende verbeteringen voor:

- betere communicatie over het bestaan van de regeling, de onderbrekingen op het net en de mogelijke rechtsmiddelen;
- een toegankelijke, specifieke, feitelijke en juridische motivering van de door BRUGEL genomen beslissingen;
- het in aanmerking nemen van een reeks aanwijzingen die er allemaal op wijzen dat is voldaan aan de voorwaarden van artikel 32quinquies en het equivalent ervan voor gas;
- meer gedetailleerde verslaggeving voor SIBELGA aan de regulator.

5.2.2 Op lange termijn: pistes voor verbetering voor de DNB en de RTNB

Er zijn in totaal twee pistes voor verbetering op lange termijn, die met name een wetswijziging vereisen voor de implementatie ervan.

5.2.2.1 Automatische schadevergoeding voor onderbrekingen van meer dan 6 uur

1. Vaststelling van het bestaande risico op non-take-up van rechten

Een automatische schadevergoeding houdt in dat de DNG automatisch een schadevergoeding krijgt bij onderbrekingen die meer dan 6 uur geduurd hebben, zonder dat hij hiervoor eerst een aanvraag bij de DNB moet indienen.

De DNB heeft voor de jaren 2017 tot 2020 de volgende cijfers ingediend met betrekking tot de DNG's die een schadevergoeding gekregen hebben in vergelijking met het aantal DNG's dat potentieel getroffen werd door een onderbreking van meer dan 6 uur:

	Jaar 2017	Jaar 2018	Jaar 2019	Jaar 2020
Aantal ontvangen aanvragen tot schadevergoeding	326	94	71	67
Aantal vergoede DNG's	284	72	35	26
Aantal onderbrekingen van meer dan 6 uur	123	111	148	95
Raming van het aantal DNG's dat getroffen werd door een onderbreking van meer dan 6 uur	2.877	2.280	3.592	2.422
Raming van het bedrag van de uitbetaalde schadevergoedingen als de getroffen DNG's vergoed worden	€ 330 855	€ 262 200	€ 413 080	€ 278 530

We stellen vast dat gemiddeld 1,7%¹² van de DNG's die te maken hebben gehad met een onderbreking van meer dan 6 uur, een schadevergoeding heeft gekregen, wat relatief laag is en wat de regulator doet opmerken dat het risico op non-take-up van het recht wel degelijk bestaat.

ELIA stelt (cf. verslag van de openbare raadpleging) dat het lage aantal aanvragen om schadevergoeding *in fine* kan worden verklaard door het feit dat de DNG geen hinder van de onderbreking heeft ondervonden en dat schadevergoeding bijgevolg niet gerechtvaardigd zou zijn. BRUGEL wijst er evenwel op dat de automatische schadevergoeding van meer dan 6 uur niet bedoeld is om schade of ongemak van de DNG te vergoeden, wat noch SIBELGA noch BRUGEL trouwens controleren, maar gewoon om een schadevergoeding te betalen op basis van het enkele feit dat de onderbreking 6 opeenvolgende uren heeft geduurd.

Elia stelt zich ook vragen (cf. verslag van de openbare raadpleging) bij de bereidheid van BRUGEL om dit automatisme te creëren wanneer het niet voortvloeit uit een Europese richtlijn of uit de beleidsverklaring van de regering. De afwezigheid van een in een Europese richtlijn vastgelegd automatisme betekent echter niet dat de regulator niet innovatief kan zijn en dat hij niet kan proberen een einde te maken aan het (risico op) non-take-up van het recht,

¹² Gemiddelde van de jaren 2018, 2019 en 2020. Ter herinnering: het jaar 2017 is geen referentiejaar. Er werden immers veel aanvragen tot schadevergoeding ingediend naar aanleiding van het incident op de Heizel, wegens de omvang ervan en als gevolg van de publiciteit die BRUGEL na het incident heeft gemaakt voor de schadevergoedingsregeling.

een taak die hem duidelijk is toevertrouwd door de beleidsverklaring van de regering, samen met een groter automatisme bij het toekennen van rechten aan burgers.

2. De invoering van de automatische schadevergoeding als oplossing voor de non-take-up van het recht

Zoals blijkt uit de bovenstaande tabel, houdt de huidige schadevergoedingsregeling een risico van non-take-up van rechten in. Zo heeft iedere DNG die getroffen wordt door een energieonderbreking van meer dan 6 uur (feitelijk element waarvoor geen technische of juridische analyse vereist is), recht op een schadevergoeding. Alleen DNG's die op de hoogte zijn van het bestaan van de regeling, zullen echter een aanvraag indienen om deze schadevergoeding te krijgen.

Het invoeren van deze automatische toekenning, die beschouwd zou kunnen worden als een sociale maatregel, zou de DNG's op voet van gelijkheid plaatsen en een einde maken aan de huidige discriminatie tussen degenen die op de hoogte zijn van de vergoedingsregeling en degenen die dat niet zijn.

Volgens BRUGEL waarborgt het automatische karakter van de schadevergoedingsregeling ook de bescherming van de verbruiker, aangezien hij een schadevergoeding krijgt van zodra hij het slachtoffer is geworden van een niet-geplande onderbreking van de levering die meer dan 6 uur duurt.

In het licht van het voorgaande en met de bedoeling het risico van non-take-up van het recht te verhelpen, stelt BRUGEL voor om in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest een automatische schadevergoeding ten voordele van de DNG in te voeren in geval van onderbreking van het distributie- of transmissienet, zoals dat het geval is in de buurlanden.

3. De automatische schadevergoedingsregeling in de buurlanden

In Frankrijk en Nederland bestaat er een schadevergoedingsregeling voor DNG's die getroffen zijn door lange onderbrekingen:

- ❖ *In Frankrijk* wordt een DNG, zodra hij getroffen is door een lange leveringsonderbreking, vergoed via de factuur die hij van zijn leverancier krijgt. DNB Enedis vermindert de factuur van de leveranciers inderdaad met de schadevergoedingen voor de klanten van hun portefeuille en maakt hun de lijst met de betreffende punten en het bedrag van de schadevergoeding voor elk afzonderlijk punt over. Vervolgens moeten de leveranciers de schadevergoedingen verrekenen op de facturen van de klanten.
- ❖ *In Nederland* betaalt de DNB automatisch de schadevergoeding aan de DNG. De DNB stuurt een brief naar de DNG om hem in kennis te stellen van deze betaling en als hij niet over de nodige informatie beschikt om deze uit te voeren, vraagt hij deze aan de DNG. Anders dan bij het Franse mechanisme komt de energieleverancier niet tussen bij de uitbetaling van de schadevergoeding;

Naast dit automatisch karakter biedt de schadevergoedingsregeling in Frankrijk, Nederland en het Vlaams Gewest de DNG ook de mogelijkheid een variërend bedrag te ontvangen, afhankelijk van bepaalde criteria:

- ❖ *In Frankrijk* wordt een forfaitaire schadevergoeding (vastgelegd door de CRE) uitbetaald bij onderbreking van meer dan 5 uur na elkaar, ongeacht de oorzaak van de onderbreking¹³.

De schadevergoeding wordt bepaald per spanningsniveau en per schijf van 5 uur onderbreking. Als de energievoorziening meer dan 5 uur onderbroken wordt door het in gebreke blijven van de openbare netten die de DNB beheert, betaalt hij de betrokken verbruikers de volgende boete per periode van 5 uur, met een maximum van 40 opeenvolgende schijven van 5 uur:

- voor verbruikers aangesloten op laagspanning met een onderschreven vermogen van maximaal 36 kVA, bedraagt de boete € 2 excl. btw per kVA onderschreven vermogen per 5 uur onderbreking;
 - voor verbruikers aangesloten op laagspanning met een onderschreven vermogen van meer dan 36 kVA, bedraagt de boete € 3,5 excl. btw per kVA onderschreven vermogen per 5 uur onderbreking;
 - voor verbruikers aangesloten op hoogspanning, bedraagt de boete € 3,5 excl. btw per kVA onderschreven vermogen per 5 uur onderbreking;
- ❖ *In Nederland* heeft de DNG, als hij een stroomintensiteit heeft van minder dan 3x25 ampère recht op:
 - als de storing minder dan 4 uur duurt, geen schadevergoeding;
 - als de storing 4 tot 8 uur duurt, 35 euro;
 - als de storing meer dan 8 uur duurt, 20 euro extra voor elke periode van 4 uur elektriciteitsonderbreking;

Als de DNG daarentegen een stroomintensiteit van meer dan 3x25 ampère heeft, hangt de schadevergoeding af van de spanning:

- als de spanning niet meer bedraagt dan 1 kV, gebeurt de uitbetaling als volgt:
 - als de storing minder dan 4 uur duurt, wordt er niets uitbetaald;
 - als de storing 4 tot 8 uur duurt, wordt er € 195 uitbetaald;
 - Als de stroompanne meer dan 8 uur duurt, wordt er € 100 extra uitbetaald voor elke storingsperiode van 4 uur;
- als de spanning tussen 1 kV en 35 kV ligt, gebeurt de uitbetaling als volgt:
 - als de storing meer dan 2 uur duurt, wordt er niets uitbetaald;
 - als de storing 2 tot 8 uur duurt, wordt er € 910 uitbetaald;
 - als de panne meer dan 8 uur duurt, wordt er € 500 extra uitbetaald voor elke storingsperiode van 4 uur;
- als de spanning meer dan 35 kV bedraagt, gebeurt de uitbetaling als volgt:
 - als de storing minder dan 1 uur duurt, wordt er niets uitbetaald;
 - als de storing 1 tot 8 uur duurt, wordt er € 195 uitbetaald;
 - als de storing meer dan 8 uur duurt, wordt er € 100 extra uitbetaald voor elke storingsperiode van 4 uur;

¹³ Zo zou, bij wijze van voorbeeld en als het Franse model toegepast zou worden, voor een Brusselse standaard aansluiting van 9,2 kVA de schadevergoeding € 18 bedragen.

- ❖ In het Vlaams Gewest varieert de schadevergoeding op basis van de duur van de onderbreking. De schadevergoeding bedraagt 35 euro per gezin, plus 20 euro voor elke extra periode van vier uur. Deze bedragen worden verdubbeld als de onderbreking plaatsvindt tijdens de winterperiode (tussen 1 december en 1 maart).

Voor niet-huishoudelijke gebruikers bedraagt de schadevergoeding 20 % van het bedrag van de distributiekosten van de maand voor de maand tijdens dewelke de onderbreking zich voordeed, met een minimum van 35 euro. Dit bedrag wordt verhoogd met de helft, met een minimum van 20 euro, voor elke extra periode van 4 uur.

Volgens de regulator zou het Brussels Hoofdstedelijk Gewest voor zijn regeling inspiratie kunnen putten uit de regeling die is ingevoerd in de buurlanden.

4. Feedback naar aanleiding van de openbare raadpleging

De actoren die op operationeel gevolgen zouden ondervinden van de invoering van de automatische schadevergoeding, met name SIBELGA, ELIA en de FEBEG, staan betrekkelijk terughoudend tegenover de invoering van het mechanisme en zouden graag zien dat nauw overleg wordt gepleegd voordat concrete maatregelen betreffende de invoering van de regeling worden uitgewerkt voor de regering. BRUGEL pleit voor de oprichting van een werkgroep, onder leiding van de regulator, om de creatie van dit automatisme tot een goed einde te brengen.

BRUGEL vermeldt enkele elementen die naar voren komen uit de openbare raadpleging en verwijst voor de rest naar het verslag in de bijlage:

- Volgens SIBELGA zou een van de mogelijke obstakels voor de invoering van de automatische toekenning van de schadevergoeding de identificatie van de door de onderbrekingen van meer dan 6 uur getroffen DNG's kunnen zijn. De DNB heeft immers al aan BRUGEL laten weten dat momenteel het aantal DNG's getroffen door een onderbreking van meer dan 6 uur een schatting is. Het exacte aantal getroffen DNG's kan bepaald worden, maar in deze fase moet dit manueel gebeuren. De manuele arbeid zou des te complexer zijn door de configuratie van het Brusselse net. De reden hiervoor is dat het net in lusvorm is aangelegd, zodat een onderbreking op één punt van een kabel niet noodzakelijkerwijs betekent dat alle DNG's stroomafwaarts een onderbreking ondervinden.

BRUGEL wil wel benadrukken dat de Franse en Nederlandse DNB's aan BRUGEL hebben meegedeeld dat de identificatie van de door de onderbrekingen getroffen DNG's, die dus automatisch een schadevergoeding krijgen, grotendeels manueel gebeurt.

De Franse en Nederlandse DNB maken de volgende analyse:

- In Frankrijk combineert de DNB de informatie over onderbrekingen op zijn net (automatische doorsturing voor het HS-net of manueel voor het LS-net) met de analyse van de cartografie van zijn net om de punten te bepalen die getroffen zijn door onderbrekingen van meer dan 5 uur; Met deze methode kunnen zowel de met Linky uitgeruste meters als de andere meters geïdentificeerd worden. Dankzij de massale uitrol van slimme meters zou de komende jaren de detectie van de onderbrekingen verfijnd moeten kunnen worden;

- In Nederland worden de begunstigden van de compensatie grotendeels manueel bepaald door de netbeheerder, nadat deze kennis heeft genomen van de energieonderbreking.

BRUGEL stelt voor om overleg te plegen met SIBELGA over de haalbaarheid van de manuele detectie en vooral over de kostprijs ervan, rekening houdend met de volgende elementen:

- het lopende project binnen SIBELGA om de link tussen een kabel/aftakking en de aangesloten DNG's te vervolledigen;
 - de uitrol op middellange termijn van slimme meters.
- BRUGEL had in zijn ontwerpadvies meerdere te bespreken modaliteiten opgesomd om de invoering van de automatische schadevergoedingsregeling mogelijk te maken. In het kader van de openbare raadpleging hebben de actoren hier nog andere thema's aan toegevoegd. BRUGEL stelt voor om ze als volgt te bundelen (niet-exhaustieve lijst):
 - Kanaal voor de toekenning van de schadevergoeding:
 - De betaling van de schadevergoeding door de leverancier aan de DNG zou de snelheid en de eenvoudigheid van het mechanisme garanderen. Bovendien vallen de relaties met de DNB, behalve het geval van de aansluiting, onder de exclusieve bevoegdheid van de leverancier (SIBELGA). De kosten in verband met deze nieuwe opdracht zouden volledig moeten worden gecompenseerd, aangezien de kosten in verband met een openbare dienstverplichting volgens de Europese wetgeving volledig moeten worden gecompenseerd (FEBEG);
 - De betaling van de schadevergoeding door de NB, waardoor de DNG onmiddellijk het verband zou kunnen leggen tussen de onderbreking en de schuldenaar van de schadevergoeding, zijnde de NB, die aansprakelijk is voor zijn net (Energie 2030);
 - Een neerwaartse aanpassing van de schadevergoedingsbedragen (SIBELGA) en een maximumdrempel voor de schadevergoeding voor een eenmalig incident (ELIA);
 - Een gradatie van de schadevergoeding op basis van de duur van de onderbreking of de hoedanigheid van grote of kleine gebruiker;
 - De invoering van maatregelen *ad hoc* als de onderbreking zich voordoet op het niveau van het gewestelijke transmissienet of als ze het gevolg is van een geval van overmacht (SIBELGA) of te wijten is aan een aansprakelijke derde (ELIA);
 - Tenlasteneming van de kosten in verband met de automatische schadevergoeding door de operator¹⁴. Deze tenlasteneming, of althans een deel ervan, zou, in het

¹⁴ In Frankrijk dekt het tarief een jaarlijks boetebedrag dat beschouwd wordt als het resultaat van een normale werking van de DNB. Boven op dit normale bedrag dekt het tarief de boetebedragen boven een bepaalde jaarlijkse drempel. Dankzij deze drempel kan het risico van de DNB bij uitzonderlijke gebeurtenissen die aanleiding geven tot de betaling van aanzienlijke boetes, beperkt worden. Deze drempels worden berekend op

kader van de schadevergoedingen die SIBELGA uitkeert na een incident op haar net, kunnen gebeuren door een wijziging van de tariefmethodologie (SIBELGA, ELIA), en wel op verschillende manieren: door de verzekering van de operator, door zijn eigen middelen of door de tarieven. De FDSS en Infor GazElec zijn geen voorstander van de tenlasteneming van de schadevergoedingen door de tarieven. Wat de incidenten op het gewestelijke transmissienet betreft (ongeacht of de DNG aangesloten is op het gewestelijke transmissienet of op het distributienet, moet trouwens worden onderzocht of een dergelijke tenlasteneming ook mogelijk is;

- De wenselijkheid van de invoering van de automatische schadevergoedingsregeling, die administratief zwaar is voor de NB, in vergelijking met de administratieve lasten voor de DNG (ELIA), terwijl in Brussel slimme meters worden geïnstalleerd en gemakkelijk zal kunnen worden vastgesteld welke DNG's te lijden hebben onder een onderbreking (SIBELGA);
- De gevolgen van de automatische schadevergoeding voor de door NB's afgesloten verzekeringspolissen, met name een mogelijke verhoging van de premie die gepaard zou gaan met een verhoging van de tarieven (ELIA);
- Het feit dat de toepassing van een dergelijke regeling moeilijkheden kan inhouden voor bepaalde types DNG's, zoals:
 - houders van collectieve meters die het pand niet bewonen, aangezien zij een schadevergoeding zouden ontvangen in plaats van de huurder, aangezien die onbekend is bij de NB (SIBELGA, Infor GazElec en de FDSS);
 - eigenaren van stadsmeubilair die niet in aanmerking zouden mogen komen voor het krijgen van dit schadevergoeding (SIBELGA)
 - ...;
- De mogelijkheid voor de DNG om een aanvraag tot schadevergoeding in te dienen bij een onderbreking van meer dan 6 uur, los van de automatische toekenning ervan (de FDSS en Infor GazElec);
- Wat de betaling van de schadevergoeding betreft, rijst, indien deze door de leverancier wordt verricht, de vraag of de schadevergoeding moet worden toegekend door middel van een kredietnota of door verrekening van de factuur en de mogelijke gevolgen voor uitstaande betalingen en voorschotten (FDSS);
- ...

BRUGEL stelt vast dat een reeks modaliteiten moet worden onderzocht en vastgesteld in nauw overleg met de operatoren, voorafgaand aan de invoering van de automatische schadevergoeding.

basis van de historische resultaten van de DNB en hangen ook af van de mate waarin de regulator de DNB wil aanzetten het aantal onderbrekingen dat de klanten treft te verminderen.

5. Conclusie: behoefte aan nauw overleg tussen de regulator en de actoren

BRUGEL stelt voor een overleg tussen de actoren te leiden over de wenselijkheid om een automatisch schadevergoedingssysteem in te voeren voor onderbrekingen van meer dan 6 uur in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

De wenselijkheid van de invoering ervan moet worden vastgesteld door middel van technische, financiële en juridische analyses. Zo moeten de kosten van de invoering van dit mechanisme voor elk van de operatoren, de haalbaarheid van automatische detectie (en het manuele gedeelte) van de onderbrekingen, de impact op tarieven of verzekeringen, alternatieve of modelleringsmaatregelen voor specifieke DNG's, enz. worden geanalyseerd.

Zodra de haalbaarheidsanalyse is uitgevoerd, en indien deze overtuigend is, moet overleg worden gepleegd over de methoden voor de invoering van het mechanisme, dat zou kunnen worden geïnspireerd op een benchmark van vergelijkbare landen die dit mechanisme toepassen, zodat zowel het principe van automatische schadevergoeding als de nadere regels bij een toekomstige wetswijziging aan de Brusselse Regering kunnen worden voorgelegd.

5.2.2.2 Het begrip DNB en GTNB aansprakelijk voor het eigen net

I. Vaststelling van de zware bewijslast die op de DNG rust

Artikel 32^{quinquies} van de Elektriciteitsordonnantie en artikel 24^{quater} van de Gasordonnantie voorzien in de mogelijkheid voor de DNG om een schadevergoeding aan te vragen bij onderbreking, niet-conformiteit of onregelmatigheid van de elektriciteitslevering ten gevolge van een fout van de DNB die leidt tot schade voor de DNG.

De DNG en de Geschillendienst, indien er bij hem klacht wordt ingediend, moeten analyseren of er aan drie voorwaarden is voldaan: een fout van de DNB, schade voor de DNG en een oorzakelijk verband tussen de fout en de schade.

Deze situatie brengt twee gevolgen met zich mee:

- De onmogelijkheid voor de DNG om aan te tonen dat de DNB een fout heeft begaan, aangezien hij volstrekt geen technische vaardigheden met betrekking tot de energiesector heeft, of in elk geval een grotere moeilijkheid voor hem om dat bewijs te leveren.
- De onmogelijkheid om vast te stellen dat de DNB een fout heeft begaan als er een latent gebrek is aan het net, zijnde een gebrek met onbekende oorsprong en onvoorzienbaar, omdat de DNB geen fout (positieve handeling of nalatigheid) zou hebben begaan. Dit houdt in dat in de meeste gevallen de aanvraag tot schadevergoeding geweigerd zal worden.

Merk op dat de Geschillendienst een gratis rechtsmiddel vormt voor de DNG en dat het geen zin heeft ervan uit te gaan dat de DNG zich zou moeten laten bijstaan door een raadsman om dit bewijs te leveren.

Zoals reeds benadrukt, wijst SIBELGA erop (cf. verslag van de openbare raadpleging) dat SIBELGA zelf, in de ingediende dossiers, analyseert of al dan niet aan deze voorwaarden is voldaan, wat zou impliceren dat de bewijslast van de DNG zou worden verlicht of dat de bewijslast wordt gedeeld. Aangezien de belangen van SIBELGA en de DNG tegenover elkaar staan, kan niet worden aangenomen dat het zoeken door eerstgenoemde naar een gebrek aan naleving van de bovengenoemde voorwaarden het zoeken door laatstgenoemde naar de vervulling van de drie voorwaarden kan vergemakkelijken, of dat die laatsten op dezelfde voet van gelijkheid zouden worden geplaatst inzake het gemak of de moeilijkheid waarmee het bewijs kan worden geleverd.

Om deze situatie te verhelpen, oppert BRUGEL het idee om artikel 1384, § 1 van het Burgerlijk Wetboek om te zetten in de schadevergoedingsregeling.

2. Invoering van objectieve aansprakelijkheid als oplossing voor de bewijslast die op de DNG rust

BRUGEL stelt voor te overwegen dat de DNB zijn net onder zijn bewaring heeft en dat er voor hem, als bewaarder ervan, een aansprakelijkheid moet ingevoerd worden die vergelijkbaar is met die van artikel 1384, § 1 van het Burgerlijk Wetboek.

Het voormelde artikel stelt dat: *"Men is aansprakelijk niet alleen voor de schade welke men veroorzaakt door zijn eigen daad maar ook voor die welke veroorzaakt wordt door de daad van personen voor wie men moet instaan, of van zaken die men onder zijn bewaring heeft."*

Dit artikel legt de volgende voorwaarden vast om de bewaarder van de zaak aansprakelijk te kunnen stellen:

- Er moet "een zaak" zijn: in casu zal dit een kabel, aftakking, cabine, enz. zijn.
- De zaak moet een rol hebben gespeeld bij het optreden van de schade. Zonder de zaak zou de schade zich niet of minstens niet op dezelfde manier hebben voorgedaan;
- De zaak moet een gebrek vertonen, m.a.w. een abnormaal kenmerk dat schade aan iemand anders kan veroorzaken. In casu zou het bijvoorbeeld gaan om een latent gebrek aan een kabel;
- De zaak moet zich onder bewaring van een persoon bevinden. De bewaarder is degene die recht heeft op gebruik van de zaak en er de controle en leiding over uitvoert. In dit geval beschikt enkel de DNB over voormelde bevoegdheden over alle elementen die zijn net vormen.

Als aan deze voornoemde voorwaarden is voldaan, zou het voor de DNB niet mogelijk zijn het aansprakelijkheidsvermoeden om te keren, behalve als hij aantoonde dat het niet de gebrekkige zaak is die de schade heeft veroorzaakt of dat deze zaak geen gebreken vertoont.

De invoering van deze objectieve aansprakelijkheid van de DNB zou de aangehaalde problemen kunnen oplossen:

- Het bewijs dat niet voldaan is aan een van deze voorwaarden moet door de DNB geleverd worden, die *in fine* de enige is die in staat is dit te leveren. Hij beschikt immers over alle technische kennis die toelaat dit bewijs te leveren en bovenal kent enkel hij *in fine* zijn netten volledig (cartografie van de distributienetten, inhoud van het onderhouds- en investeringsbeleid en de historiek van de nieuwe aftakkingen/cabines/enz., intern verslag met betrekking tot interventies in het verleden, ...);
- De rechten van de DNG zouden dus beter beschermd zijn, aangezien de bewijslast voor een bewijs dat hij bijna onmogelijk kan leveren niet meer bij hem ligt;
- De invoering van deze objectieve aansprakelijkheid zou het mogelijk maken latente gebreken, die door de DNB dikwijls ingeroepen worden om zijn weigering de DNG een schadevergoeding toe te kennen te rechtvaardigen, *in fine* te beschouwen als gebreken van de distributienetten.

3. Feedback naar aanleiding van de openbare raadpleging

Uit de openbare raadpleging blijkt dat SIBELGA geen voorstander is van de instelling van een objectieve aansprakelijkheid. SIBELGA wijst erop dat een defect op het net een normaal kenmerk is, dat er dus geen sprake is van fout of schuld van het net, en dat dit begrip van "bewaarder van de zaak" dus niet kan worden ingevoerd.

De andere actoren formuleren de volgende opmerkingen:

- ELIA wijst erop dat de verwijzing naar artikel 1384, eerste lid van het Burgerlijk Wetboek, niet zinvol is, aangezien de in artikel 32quinquies bedoelde aansprakelijkheid reeds een objectieve aansprakelijkheid is;
- Infor GazElec wijst erop dat het stelsel van bewaarder van de zaak zoals bedoeld in artikel 1384, eerste lid van het Burgerlijk Wetboek niet kan worden getransponeerd door een wijziging van een ordonnantie, omdat het om een federale bevoegdheid gaat. Bovendien is, volgens de instantie, de schadevergoeding op deze basis niet automatisch aangezien de DNG het bestaan van een gebrek van de zaak moet bewijzen.

Wat de opmerking van ELIA betreft, wordt in artikel 32quinquies volgens de eerste interpretatie van BRUGEL geen objectieve aansprakelijkheid vastgelegd, aangezien de DNG moet aantonen dat aan drie voorwaarden is voldaan opdat de schadevergoeding verschuldigd zou zijn. Indien daarentegen een met artikel 1384, § 1, van het Burgerlijk Wetboek vergelijkbare aansprakelijkheid zou worden ingevoerd, zou er een weerlegbaar vermoeden van aansprakelijkheid van de NB bestaan, en slechts indien hij aantoont dat aan een van de voorwaarden niet is voldaan, zou de schadevergoeding niet verschuldigd zijn.

Wat de opmerking van Infor GazElec betreft, zal BRUGEL moeten onderzoeken of een wijziging van de ordonnantie volstaat om dit mechanisme in te voeren.

4. **Conclusie: behoefte aan nauw overleg tussen de regulator en de actoren**

In dezelfde geest als bij de automatische schadevergoeding van meer dan 6 uur, stelt BRUGEL voor om te overleggen met de actoren over de opportuniteit van de invoering van deze aansprakelijkheidsregeling, met name door de impact van deze aansprakelijkheid op het bedrag van de te betalen schadevergoedingen en dus op de verzekeringen en de tarieven te analyseren.

Als het nuttig zou blijken dit aansprakelijkheidsstelsel in te voeren, zullen hiervoor opeenvolgende werkzaamheden vereist zijn. Zo zou het voorafgaand noodzakelijk zijn dat de actoren artikel 32^{quinquies} en het equivalent ervan voor gas op dezelfde manier interpreteren. Vervolgens zouden aanvullende analyses moeten worden verricht om te bepalen of een wijziging van de ordonnanties volstaat. Tot slot zou een benchmark kunnen worden opgesteld om na te gaan of deze objectieve aansprakelijkheid al dan niet aanwezig is in regio's die vergelijkbaar zijn met het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, om er inspiratie uit te putten bij het indienen van het advies aan de Brusselse Regering.

6 Conclusies

BRUGEL heeft de wettelijke opdracht om zich ervan te vergewissen dat de kwaliteit van de door de NB aangeboden diensten optimaal is, wat BRUGEL door dit advies doet.

Meerdere elementen tonen aan dat de schadevergoedingsregeling noch op kwantitatief noch op kwalitatief vlak optimaal is, niet toelaat de belangen van de DNG te beschermen en dat weinig DNG's gebruik maken van hun recht op schadevergoeding. Deze vaststelling is relevant.

Om er een oplossing voor te bieden, stelt BRUGEL verbeteringen voor die, in overleg met de DNB, op korte termijn kunnen worden ingevoerd (*supra* 5.2.1.). Aangezien een van de doelstellingen erin bestaat het verschil te verkleinen tussen het aantal DNG's dat potentieel getroffen wordt door een onderbreking van meer dan 6 uur en het aantal DNG's dat daadwerkelijk een aanvraag heeft ingediend, is de belangrijkste gewenste verbetering de communicatie over het bestaan van een onderbreking van meer dan 6 uur, met name maar niet uitsluitend op de website van de DNB, en het vergemakkelijken van de indiening van een aanvraag wanneer een onderbreking van meer dan 6 uur is aangetoond.

In dit advies heeft BRUGEL ook gewezen op twee mogelijkheden (*supra* 5.2.2.) om een betere doeltreffendheid van de regeling te verzekeren: 1) de invoering van een automatische schadevergoeding in geval van onderbreking van meer dan 6 opeenvolgende uren op de netten van de DNB en de RTNB en 2) een objectieve aansprakelijkheid in hoofde van de DNB en de RTNB, als de DNG schade lijdt, als bewaarder van de distributienetten.

Aangezien deze mogelijkheden, indien ze zouden worden ingevoerd, een belangrijke wijziging van de huidige schadevergoedingsregeling zouden inhouden en aangezien de actoren in het kader van de openbare raadpleging hebben gewezen op de noodzaak van een raadpleging voorafgaand aan een eventueel verzoek aan de Regering tot wijziging van de ordonnantie, zal BRUGEL voor elk van deze twee thema's een specifieke werkgroep oprichten om zich uit te spreken over de haalbaarheid van de invoering van deze mechanismen en, in geval van een positieve conclusie, om de concrete maatregelen te bepalen die aan de Regering moeten worden voorgelegd.

* *

*

REGULERINGSKOMMISSIE VOOR ENERGIE IN HET BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST

**Bijlage bij het advies betreffende de toepassing door de
distributie- en transmissienetbeheerders van de
schadevergoedingsregeling vastgelegd in hoofdstuk VIIbis van
de Elektriciteits- en de Gasordonnantie**

Verslag van de openbare raadpleging

In dit verslag van de openbare raadpleging neemt BRUGEL de bijdragen van de actoren over en voegt de regulator er zijn eigen opmerkingen aan toe. Aangezien de aanpak van BRUGEL erin bestaat nauw samen te werken met de actoren op het terrein, met name gezien de door hen geuite bedenkingen, met het oog op het voorstellen van concrete wetswijzigingen aan de Regering, is het de bedoeling een beknopt raadplegingsverslag op te stellen.

BRUGEL verwijst de lezer naar de eigenlijke bijdragen van de actoren.

Bijdrage nr. 1: SIBELGA	Antwoorden van BRUGEL
<p>1. <u>Algemene opmerkingen</u></p> <p>SIBELGA is van oordeel dat de schadevergoedingsregeling voor verbetering vatbaar is, maar dat het aangewezen is om, als eerste stap, de reeds begonnen werkzaamheden voort te zetten, met name op het niveau van de procedures (mogelijkheid om een verzoek online in te dienen, betere motivering van de beslissingen), alvorens een meer algemene hervorming te overwegen.</p> <p>2. <u>Het begrip van in gebreke blijvende distributienetbeheerder</u></p> <p>SIBELGA herinnert eraan dat er sprake moet zijn van een fout van de NB, van schade en van een oorzakelijk verband tussen de fout en de schade om artikel 32quinquies, en het equivalent daarvan voor gas, te kunnen toepassen. SIBELGA wijst erop dat fouten niet kunnen worden afgeleid uit het feit dat de NB (zoals een technicus van SIBELGA die zich bevindt in de straat waar de onderbreking zich heeft voorgedaan) gelijktijdig met de schade van de DNG een handeling heeft gesteld.</p>	<p>1. <u>Algemene opmerkingen</u></p> <p>BRUGEL stemt in met deze overweging, namelijk om de verbeteringen op korte termijn door te voeren (punt 4.2.1 van het advies) en vervolgens een raadpleging te houden om de maatregelen op lange termijn door te voeren (punt 4.2.2 van het advies).</p> <p>2. <u>Het begrip van in gebreke blijvende distributienetbeheerder</u></p> <p>BRUGEL is eveneens van mening dat aan de drie voorwaarden moet zijn voldaan om artikel 32quinquies toe te passen. De gelijktijdigheid van de handeling van een technicus van SIBELGA en de schade, of van andere voorbeelden die in het advies zijn opgenomen (p. 19), vormt echter een aanwijzing die het mogelijk maakt om, samen met andere aanwijzingen (die dan een "reeks aanwijzingen" vormen), tot de overtuiging te komen dat is voldaan aan de voorwaarden, uiteraard zonder dat dit op zichzelf voldoende is.</p>

SIBELGA herinnert eraan dat een defect aan een kabel altijd onvoorzienbaar is en haar niet aansprakelijk stelt, behalve wanneer wordt aangetoond dat ze haar investeringsbeleid niet heeft nageleefd.

Krachtens haar investeringsbeleid moet SIBELGA een kabel vervangen wanneer zich in de laatste vijf jaar drie defecten voordoen op het net. SIBELGA wijst erop dat een fout die aanleiding zou kunnen geven tot schadevergoeding, het niet-vervangen van de kabel zou zijn.

3. Bewijslast

SIBELGA wijst erop dat zij, los van de bewijslast die op de DNG rust, beslist over het feit of aan de drie voorwaarden is voldaan en dat bijgevolg, wanneer de DNG zijn klacht afgewezen ziet, dit niet is omdat de DNG er niet in slaagt deze elementen te bewijzen, maar omdat een ervan niet aanwezig is.

Volgens SIBELGA is het dus onjuist te oordelen dat de bewijslast wordt vereenvoudigd doordat een technicus werkzaamheden heeft verricht op hetzelfde tijdstip als de energieonderbreking en de schade. In dat geval, in tegenstelling tot het geval van het latente defect aan de kabel, zou een menselijke vergissing als fout kunnen worden beschouwd.

4. Verzekeringen

In zijn advies heeft BRUGEL vraagtekens geplaatst bij de verzekering die werd afgesloten om de schadevergoedingen te dekken, aangezien SIBELGA wettelijk verplicht is zich te verzekeren voor alle gevallen van onderbrekingen op het net. Het bedrag van het eigen risico (5.000 euro) deed vragen rijzen, met name omdat het de DNB *in fine* ontmoedigde om de aanvraag gegrond te verklaren.

In haar advies vermeldde SIBELGA de gevraagde informatie, met name het feit dat de verzekering in 2018 het voorwerp heeft uitgemaakt van een overheidsopdracht op het niveau van alle distributienetbeheerders. Dit eigen

BRUGEL neemt nota van het investeringsbeleid en zal dus, bij geschillen, de voorgeschiedenis van de kabel opvragen om te bepalen hoeveel gebreken er op de kabel werden geregistreerd.

3. Bewijslast

BRUGEL bevestigt dat SIBELGA analyseert of aan de voornoemde voorwaarden is voldaan. Het is evenwel logisch te overwegen dat de DNG, die geen technische of juridische deskundigheid in de sector bezit, zijn beweringen niet met hetzelfde gemak zal kunnen bewijzen als SIBELGA, die wel over technische deskundigheid beschikt en haar net kent, tenzij die DNG door een raadsman wordt bijgestaan.

Aangezien de belangen van SIBELGA en de DNG tegenover elkaar staan, kan bovendien niet worden aangenomen dat het zoeken door eerstgenoemde naar een gebrek aan naleving van de bovengenoemde voorwaarden het zoeken door laatstgenoemde naar de vervulling van de drie voorwaarden kan vergemakkelijken.

Wanneer tot slot een technicus van SIBELGA in de straat aanwezig is en kort na de onderbreking verbaal contact heeft met de DNG, zal de DNG volgens BRUGEL gemakkelijker kunnen aantonen dat er sprake is van een foute handeling, aangezien hij rechtstreeks het verband kan vaststellen tussen de aanwezigheid van een technicus (en dus mogelijk een fout) en zijn onderbreking/schade.

4. Verzekeringen

BRUGEL bedankt SIBELGA voor de verstrekte informatie en heeft in dit stadium geen bijzondere opmerkingen.

risico is van toepassing op onderbrekingen te wijten aan een foutieve handeling van SIBELGA, gedurende meer dan 6 opeenvolgende uren en voor de gevallen van niet-geplande onderbrekingen. SIBELGA legt uit dat een verlaging van het eigen risico, wat eventueel een hoger percentage toegekende schadevergoedingen met zich mee zou brengen, zou kunnen leiden tot een verhoging van de jaarlijkse premie en tot een impact op de tarieven. Tot slot geeft SIBELGA aan dat de looptijd van het contract 8 jaar is en elk jaar kan worden verlengd, maar dat er geen garantie is dat het niveau van de premie en van het eigen risico ongewijzigd blijft, met name indien de verzekeraar vaker moet tussenkomen.

5. Automatische vergoedingen

SIBELGA wijst erop dat er technische, juridische en financiële analyses moeten worden verricht om te bepalen of de invoering van dit mechanisme opportuun is en dat het *in fine* om een politieke kwestie gaat.

SIBELGA vermeldt dat een dergelijke maatregel niet geschikt zou zijn in het BHG vanwege het vrij grote huurwoningenbestand. Bij een collectieve meter kent SIBELGA dus niet de identiteit van de bewoner, zodat het de eigenaar is die zou worden vergoed, ook al heeft hij zelf geen hinder ondervonden van de stroomuitval. SIBELGA plaatst ook vraagtekens bij het "straatmeubilair", waarvoor de DNG in geval van onderbreking geen vergoeding zou hoeven te krijgen.

Op technisch vlak wijst SIBELGA erop dat het net in lusvorm is aangelegd, zodat een onderbreking op één punt van een kabel niet noodzakelijkerwijs betekent dat alle DNG's stroomafwaarts een onderbreking ondervinden. Een manuele ingreep door de DNB, die administratief omslachtig is, zou onvermijdelijk en nutteloos zijn aangezien het met de komst van slimme meters

5. Automatische vergoedingen

BRUGEL kan de voorzichtigheid van SIBELGA begrijpen en wijst erop dat alle aan de orde gestelde elementen zullen worden geanalyseerd voordat concrete maatregelen naar de Regering worden gestuurd.

BRUGEL verduidelijkt het volgende:

- Het belang van het huurwoningenbestand moet worden geanalyseerd, maar het mag in geen geval worden beschouwd als een belemmering voor de invoering van een sociale maatregel (de sociale interventie in de watersector is bijvoorbeeld ook van toepassing op de collectieve meters).
- Het feit dat het net lusvormig is, belet niet dat manueel wordt nagegaan of een DNG gevolgen heeft ondervonden.

Voor het overige verwijst BRUGEL op dit punt naar de overwegingen die zijn opgenomen in punt 4.2.2.1. van het advies.

6. Het begrip van bewaarder van het net

De invoering van het begrip "bewaarder van het net" zou impliceren dat SIBELGA, als bewaarder van haar net, aansprakelijk zou zijn voor de onderbreking bij afwezigheid van een fout.

Brugel stelt voor om, tegelijk met de denkoefening over het automatische karakter van de schadevergoeding, een bredere denkoefening over dit punt te houden, met name om op basis van de rechtspraak te analyseren welke gevolgen deze aansprakelijkheid zou hebben voor de NB's (met name op het gebied van de kosten), teneinde tot een gezamenlijke denkoefening te komen.

uiteindelijk gemakkelijk zal zijn om vast te stellen of de DNG al dan niet getroffen is door een energieonderbreking.

SIBELGA geeft aan dat in geval van de invoering van de automatische vergoeding, 1) de leveranciers zouden moeten zorgen voor de betaling van de vergoeding aan de DNG's, aangezien de relaties met hen onder de verantwoordelijkheid van de leveranciers vallen, behalve wat de aansluiting betreft, 2) er zou moeten worden voorzien in nadere regels indien het incident zich voordoet op het transmissienet, 3) overmacht ertoe zou moeten leiden dat er geen schadevergoeding wordt betaald, 4) er een bovengrens voor de schadevergoeding zou moeten worden vastgesteld, 5) de tarieven de schadevergoeding tot op zekere hoogte zouden moeten dekken, anders zouden de Brusselse gemeenten het slachtoffer worden van een aanzienlijke daling van hun dividenden, ten belope van de uitbetaalde schadevergoedingen, wat inhoudt dat de vergoedingen niet meer volledig verworpen zouden hoeven te worden bij controles *ex post*, 6) het bedrag van de vergoeding zou moeten worden verlaagd.

6. Het begrip van bewaarder van het net

SIBELGA is geen voorstander van dit begrip, omdat een gebrek op het net een normaal kenmerk van het net is, en geen fout van SIBELGA, noch een onvolkomenheid van het distributienet. Als dit begrip zou worden toegepast, zou het gevolg daarvan zijn dat een elektriciteitsnet nooit door een gebrek kan worden getroffen. Het verborgen gebrek is echter een onvoorspelbaar element.

Bijdrage nr. 2: ELIA	Antwoorden van BRUGEL
<p>1. <u>Toepassingsgebied van de openbare raadpleging</u></p> <p>ELIA benadrukt dat bij de start van de openbare raadpleging uit de tekst op de website niet bleek dat het advies ook ELIA betrof. BRUGEL heeft ELIA vóór het einde van de periode van openbare raadpleging gevraagd of ELIA hierover een advies wenste uit te brengen. ELIA heeft een advies ingediend, maar betreurt dat zij hiervoor slechts 7 dagen de tijd had.</p> <p>2. <u>Reikwijdte van het advies</u></p> <p>ELIA vraagt BRUGEL om in zijn advies te specificeren dat ELIA beoogd wordt als GTNB, om verwarring met de federale TNB te vermijden.</p> <p>ELIA heeft vragen bij de uitbreiding van de voorgestelde verbeteringsmaatregelen met betrekking tot ELIA, aangezien de vaststellingen van inefficiëntiebevindingen van de regeling alleen betrekking zouden hebben op SIBELGA. ELIA vraagt BRUGEL dan ook een analyse te maken van de situatie op het niveau van de gewestelijke transmissie om te bepalen of de maatregelen al dan niet moeten worden uitgebreid tot ELIA.</p>	<p>1. <u>Toepassingsgebied van de openbare raadpleging</u></p> <p>BRUGEL heeft begrip voor de opmerking van ELIA en is opgelucht dat ELIA toch heeft kunnen deelnemen aan de openbare raadpleging door een advies in te dienen.</p> <p>2. <u>Reikwijdte van het advies</u></p> <p>BRUGEL heeft de gevraagde terminologische wijziging doorgevoerd.</p> <p>Zoals vermeld in het advies (pagina 6) wenst BRUGEL te vermijden dat er een hybride systeem tot stand komt, met andere woorden een automatische schadevergoeding voor onderbrekingen op het distributienet, en geen automatische schadevergoeding wanneer de onderbreking zich voordoet op het gewestelijke transmissienet, ongeacht of het ELIA is die schade vergoedt (wanneer de getroffen DNG aangesloten is op het gewestelijke transmissienet) dan wel SIBELGA (wanneer de getroffen DNG aangesloten is op het distributienet), aangezien de aanvraag tot schadevergoeding door de DNG moet worden ingediend bij het net waarop hij is aangesloten. Elke DNG, ongeacht de oorzaak van de energieonderbreking, moet, op voorwaarde dat de DNG een leveringspunt</p>

3. Automatische schadevergoeding voor onderbrekingen van meer dan 6 uur

ELIA vraagt aan BRUGEL en aan de Regering om een voorafgaande dialoog met de netbeheerders tot stand te brengen alvorens het besluit op te stellen.

ELIA stelt zich ook vragen bij de redenen voor dit automatisme aangezien het niet voortvloeit uit een Europese richtlijn, noch uit de gewestelijke beleidsverklaring.

ELIA stelt dat het lage aantal aanvragen om schadevergoeding kan worden verklaard door het feit dat de DNG geen hinder van de onderbreking heeft ondervonden en dat schadevergoeding bijgevolg niet gerechtvaardigd zou zijn.

Een dergelijk automatisme zou te zware administratieve gevolgen hebben voor de netbeheerders (in vergelijking met de gevolgen voor de DNG). Bovendien zou het van essentieel belang zijn te voorzien in een mogelijk verhaal van de NB op de derde die aansprakelijk is voor de onderbreking. Automatische schadevergoeding zou leiden tot hogere verzekeringspremies en zou onvermijdelijk gevolgen hebben voor de tarieven. Ten slotte moet in geval van automatisme een plafond worden vastgesteld voor de hoogte van de schadevergoeding die de aansprakelijk geachte netbeheerder moet betalen.

4. Begrip aansprakelijkheid

Volgens ELIA is de in artikel 32*quinquies* bedoelde aansprakelijkheid een objectieve aansprakelijkheid in geval van onderbreking, niet-overeenstemming of onregelmatigheid van de bevoorrading. De verwijzing naar artikel 1384, eerste lid van het Burgerlijk Wetboek is dus niet op haar plaats en zou niet goed samengaan met de toepassing van de uitsluitingsgronden van artikel 32*quinquies*.

in het BHG heeft, schadevergoeding kunnen krijgen, anders zou een ongelijke behandeling kunnen worden ingesteld.

Het incident van 19 november 2021 op het gewestelijke transmissienet heeft aangetoond dat een incident op dit net de energie van een groter aantal DNG's kan onderbreken (726 aanvragen om schadevergoeding ingediend bij SIBELGA voor naar schatting 1.000 mogelijk getroffen DNG's), in vergelijking met een incident op het distributienet. Hieruit kan worden geconcludeerd dat automatische schadevergoeding bijvoorbeeld van belang is om het risico van non-take-up van rechten tegen te gaan, ongeacht waar het incident dat heeft geleid tot de onderbreking van de energie, zich heeft voorgedaan;

3. Automatische schadevergoeding voor onderbrekingen van meer dan 6 uur

Alvorens concrete maatregelen aan de Regering voor te stellen, zal BRUGEL overleg plegen met alle actoren, en zeker met de NB's.

Vervolgens betekent de afwezigheid van een in een Europese richtlijn vastgelegd automatisme niet dat de regulator niet innovatief kan zijn en dat hij niet kan proberen een einde te maken aan het (risico op) non-take-up van rechten, een taak die hem duidelijk is toevertrouwd door de beleidsverklaring van de Regering, samen met een groter automatisch karakter van de rechten.

BRUGEL wijst erop dat de automatische schadevergoeding van meer dan 6 uur niet bedoeld is om schade of ongemak van de DNG te vergoeden, maar gewoon om een schadevergoeding te betalen op basis van het enkele feit dat de onderbreking 6 opeenvolgende uren heeft geduurd.

Voor het overige verwijst BRUGEL naar de pagina's 25 en 26 van het advies.

	<p>4. <u>Begrip aansprakelijkheid</u></p> <p>Volgens BRUGEL bekrachtigt artikel 32quinquies geen objectieve aansprakelijkheid, aangezien een fout, schade en een oorzakelijk verband moeten worden bewezen om schadevergoeding te kunnen ontvangen.</p> <p>De interpretatie van dit artikel door de actoren zal in het kader van de verdere samenwerking moeten worden besproken.</p>
<p>Bijdrage nr. 3: FEBEG</p>	<p>Antwoorden van BRUGEL</p>
<p>1. <u>Evaluatie en toepassingsgebied van het initiatief</u></p> <p>De FEBEG heeft geen opmerkingen over de voorstellen die betrekking hebben op de netbeheerders. De FEBEG stelt dat een uitbreiding van deze maatregelen tot de leveranciers ongepast zou zijn gezien het feit dat de kwaliteit van de dienstverlening aan de klanten wordt "aangedreven" en gewaarborgd door de beginselen van mededinging tussen de leveranciers, en dat er weinig aanvragen om schadevergoeding bij leveranciers worden ingediend.</p> <p>2. <u>Toepassingskanaal met het oog op een automatische schadevergoeding in geval van een onderbreking van meer dan 6 uur</u></p> <p>De FEBEG staat ter beschikking van BRUGEL en de overheid om, alvorens een beslissing te nemen, de wenselijkheid van het automatisme te bespreken en is van oordeel dat de uitvoeringskosten, indien de leveranciers <i>in fine</i> de vergoeding zouden moeten betalen, volledig moeten worden gecompenseerd, zoals dat het geval is bij elke zogeheten openbare dienstverplichting, in overeenstemming met het Europees recht.</p>	<p>1. <u>Evaluatie en toepassingsgebied van het initiatief</u></p> <p>BRUGEL zal in een tweede fase de opportuniteit analyseren om de leveranciers te betrekken bij de analyse van de doeltreffendheid van de schadevergoedingsregeling.</p> <p>2. <u>Toepassingskanaal met het oog op een automatische schadevergoeding in geval van een onderbreking van meer dan 6 uur</u></p> <p>BRUGEL neemt nota van de opmerkingen van de FEBEG en zal rekening houden met het Europees recht en met een eventuele kostencompensatie indien de leveranciers de schadevergoeding moeten betalen.</p> <p>BRUGEL zal de leveranciers in het middelpunt plaatsen van het overlegproces om de operationaliteit van de automatisering van de vergoedingen te analyseren.</p>

Bijdrage nr. 4: FDSS	Antwoorden van BRUGEL
<p>1. <u>Algemene opmerkingen</u></p> <p>De FDSS juicht de relevantie toe van de voorgestelde maatregelen die risico op non-take-up van rechten bestrijden. De FDSS merkt ook op dat, via het werk van de maatschappelijk werkers, een gering aantal schadevergoedingsvorderingen wordt ingediend door die laatsten bij de netbeheerders.</p> <p>De FDSS betoogt dat een DNG altijd aanspraak moet kunnen maken op een schadevergoeding indien hij geen automatische vergoeding heeft ontvangen.</p> <p>De FDSS betreurt het dat de analyse niet is uitgebreid tot de leveranciers, wat een volledige analyse van de regeling in het BHG mogelijk zou hebben gemaakt. Volgens haar moeten de voorgestelde verbeteringen worden uitgebreid tot de leveranciers.</p> <p>2. <u>Specifieke opmerkingen</u></p> <p>De FDSS wijst op het volgende:</p> <ul style="list-style-type: none"> • In het vergoedingsformulier van de netbeheerder en in de inhoudelijke beslissing moet worden vermeld dat in geval van afwijzing van het verzoek, beroep kan worden aangetekend bij de Geschillendienst; • De op de website van de CWaPE gebruikte communicatiemiddelen zouden kunnen worden omgezet naar de website van SIBELGA; 	<p>1. <u>Algemene opmerkingen</u></p> <p>BRUGEL steunt op het eerste gezicht de handhaving van de mogelijkheid voor de DNG om een verzoek tot schadevergoeding in te dienen na een energieonderbreking van meer dan 6 uur indien hij geen automatische schadevergoeding heeft ontvangen.</p> <p>Wat de vergoedingsregeling ten laste van de leveranciers betreft, zal BRUGEL analyseren of het opportuun is om een analyse uit te voeren die vergelijkbaar is met die welke voor de netbeheerders werd uitgevoerd.</p> <p>2. <u>Specifieke opmerkingen</u></p> <p>BRUGEL zal in het kader van de besprekingen met de actoren op het terrein rekening houden met de door de FDSS aan de orde gestelde punten.</p>

- Wanneer zich op het net storingen voordoen, moet de netbeheerder dit aan het publiek meedelen en daarbij wijzen op de mogelijkheid om een verzoek om schadevergoeding in te dienen;
- Wat de automatische vergoeding betreft, wijst de FDSS op verschillende elementen waarmee bij de discussies rekening zal moeten worden gehouden, met name: wat te doen in geval van een collectieve meter? gebeurt de betaling door een compensatie van de factuur? wie is de schuldenaar van de vergoeding?;
- De tenlasteneming van een deel van de schadevergoedingen door de tarieven zou niet toelaatbaar zijn; de vergoedingen moeten ten laste worden genomen door de NB, via zijn verzekering;
- Er moet worden nagegaan of een vergoeding krachtens artikel 32bis van de Elektriciteitsordonnantie, en het equivalent daarvan voor gas, kan worden gecumuleerd met de automatische vergoeding.

Bijdrage nr. 5: Infor GazElec

Antwoorden van BRUGEL

Infor GazElec dankt BRUGEL voor het advies, dat het risico van non-take-up van rechten tegengaat.

De aandacht van Infor GazElec wordt gevestigd op:

- Het behoud van de mogelijkheid voor de DNG om een verzoek om schadevergoeding in te dienen indien het geen automatische schadevergoeding heeft ontvangen;
- Het probleem, in het geval van collectieve meters, van de identiteit van de begunstigde van de vergoeding: de eigenaar of de bewoner, die niet bekend is bij de leverancier en de NB?;
- Het feit dat de kosten van de automatische schadevergoeding niet op de DNG mogen worden afgewenteld;

BRUGEL neemt nota van de opmerkingen van Infor GazElec en zal er rekening mee houden tijdens het overleg met de actoren.

- De moeilijkheid om de regeling van de in artikel 1384, eerste lid van het Burgerlijk Wetboek bedoelde bewaarder van de zaak toe te passen, omdat het om een federale bevoegdheid zou gaan, alsook het feit dat schadevergoeding op deze grondslag niet automatisch is, aangezien de DNG een onvolkomenheid moet bewijzen.

Bijdrage nr. 6: Energie 2030

Antwoorden van BRUGEL

Energie 2030 is voorstander van de door BRUGEL voorgestelde verbeteringen, maar steunt de betaling van de vergoeding door de netbeheerder.

BRUGEL neemt nota van het standpunt van Energie 2030.

Consultation publique : Projet d'avis d'initiative relatif à l'application par le gestionnaire du réseau de distribution et de transport d'un régime d'indemnisation prévu au chapitre VII bis des ordonnances électricité et gaz

Nous remercions le régulateur d'avoir soumis à consultation publique le Projet d'avis d'initiative relatif à l'application par le gestionnaire du réseau de distribution et de transport d'un régime d'indemnisation prévu au chapitre VII bis des ordonnances électricité et gaz.

Nous sommes d'autant plus heureux que cet avis vise à lutter contre le non-recours.

Nous pensons qu'il serait de prévoir une alternative si l'automatisation venait à ne pas fonctionner (ce qu'il se passera quand l'automatisation ne fonctionnera pas d'introduire une demande directement chez le GRD, recours chez Brugel ?...)

Le fait de faire passer l'indemnisation par le fournisseur soulève la question des compteurs. Comment faire les répartitions.

De plus, il va de soi que ces coûts ne peuvent pas être répercutés sur l'URD.

Cependant, nous nous posons des questions sur le fait que vous appuyez la responsabilité objective sur l'article 1384 alinéa 1 du code civil car c'est une responsabilité du fait des choses dont on a la garde, en l'espèce le réseau électrique. Cette responsabilité n'est pas automatique, la victime doit prouver le vice de la chose et le lien entre le vice et son dommage. De plus, nous ne pensons pas qu'une ordonnance régionale puisse établir des modifications en matière de responsabilité car c'est une compétence fédérale.

La France se base sur un article du code civil 1386 -1 qui n'existe pas dans notre code civil et qui prévoit la responsabilité du producteur responsable du dommage causé par un défaut de son produit qu'il soit ou non lié par un contrat avec la victime. En droit belge, il y a la loi du 25 février 1991 sur les produits défectueux qui s'en rapproche. Elle établit une responsabilité sans faute mais la victime doit tout de même prouver le défaut (comme le vice pour 1384, alinéa 1), le dommage et le lien entre eux.

Réaction d'Elia à la consultation publique organisée par Brugel
relative à son Projet d'avis d'initiative concernant le régime d'indemnisation

1. Champ d'application de la consultation publique

La consultation publique organisée par Brugel et lancée le 1er septembre 2021 indiquait clairement que le champ d'application était limité au secteur de la distribution et de SIBELGA en particulier. En effet, Brugel mentionnait le texte suivant :

« BRUGEL lance une consultation publique sur un projet d'avis d'initiative relatif à l'application par le gestionnaire du réseau de distribution du régime d'indemnisation prévu aux chapitres VIIbis des ordonnances électricité et gaz.

L'objectif est d'une part, d'analyser le régime d'indemnisation actuel et son efficacité et d'autre part, de faire des propositions d'amélioration du régime.

Par cette consultation, BRUGEL souhaite recueillir les observations et les points d'attention des utilisateurs des réseaux d'électricité et de gaz et des acteurs concernés. Les remarques seront également transmises à SIBELGA avant la publication de l'avis définitif et ensuite, tant au Gouvernement qu'au parlement bruxellois. »

Elia ne s'est pas sentie concernée par cette consultation publique. Ce n'est qu'après un contact avec Brugel le 22 septembre par lequel était demandé si Elia avait l'intention de réagir à la consultation publique qu'Elia s'est rendue compte que le document soumis à consultation publique élargissait la portée de l'application des propositions de Brugel au secteur du transport régional et donc aussi à Elia, indiquant que la description sur le site web de Brugel était donc erronée par cette omission.

Bien que ceci ait été corrigé après les contacts entre Brugel et Elia – c'est-à-dire 1 semaine seulement avant la fin de la consultation publique –, il aurait été nécessaire de clarifier ce point dès le lancement de la consultation publique. Elia se demande si tous les acteurs concernés par cette consultation publique ont été interpellés correctement et ont donc eu l'occasion d'y réagir. Par ailleurs, ceci mène de facto à un temps de consultation limité à 1 semaine.

2. Scope de l'avis

Brugel précise dans son avis que *« les dispositions légales actuelles relatives aux hypothèses d'indemnisation du GRD s'appliquent également au GRT. Dès lors qu'il y a peu d'interruption sur le réseau de transport et qu'aucune interruption n'a entraîné d'indemnisation ces dernières années, BRUGEL a privilégié de limiter son examen au GRD. Cependant, les pistes d'amélioration sur le long terme sont proposées tant à l'égard du GRD que du GRT. »*

La première remarque d'Elia concerne l'utilisation du terme « GRT ». Elia part du principe que Brugel fait bien référence au gestionnaire du réseau de transport régional, et non au gestionnaire du réseau de transport fédéral¹. Par conséquent, Elia demande pour la clarté de préciser cette nuance et d'utiliser correctement la référence au transport régional.

De plus, dans son avis, Brugel fait une analyse du régime actuel d'indemnisations et déduit de cette analyse de la situation vécue en distribution des propositions d'améliorations dont le scope couvre la distribution. Toutefois, Elia constate que Brugel propose d'étendre l'application de ses propositions au

¹ Il convient de tenir compte de la loi du 8 août 1980 sur la réforme des institutions qui partage les compétences en matière de transport d'électricité entre les régions, pour ce qui est du transport local ou régional jusqu'à 70 kV et le fédéral, pour ce qui concerne le transport au

transport (régional). Elia est assez troublée que les propositions établies à la suite des situations vécues en distribution soient étendues au transport (régional) alors que les analyses ayant présidés à ces propositions proviennent uniquement des constats observés en distribution.

- Avant d'élargir le champ des propositions au transport (régional), Elia demande à Brugel de réaliser une analyse de la situation au niveau de transport régional pour apprécier si l'extension proposée répond à des difficultés effectives.

3. Indemnisation automatique pour les coupures de plus de 6 heures

Dans son projet d'avis, Brugel propose une indemnisation automatique des utilisateurs de réseau ayant subi une coupure de plus de 6 heures, à définir par le Gouvernement par le biais d'un arrêté. Brugel y définit une liste non-exhaustive d'éléments, entre autres l'adaptation éventuelle du montant des indemnités ainsi qu'une gradation en fonction du type d'utilisateur ou de la durée d'interruption.

- En tout état de cause, Elia demande à Brugel et au Gouvernement d'établir un dialogue avec les gestionnaires de réseau en amont de l'établissement de cet arrêté.

En parallèle, nous nous interrogeons notamment sur les motivations d'une telle modification, qui ne trouve de justification ni dans la directive européenne, ni dans les exemples d'automatisation cités par Brugel et issus de la déclaration gouvernementale puisqu'ils portent essentiellement sur la protection des données relatives à la vie privée.

Ensuite, l'automatisation semble être avancée comme conclusion nécessaire de l'analyse. Du nombre peu élevé d'indemnités demandées par les utilisateurs de réseau, il est conclu que l'indemnité de désagrément est inconnue de ceux-ci. Cette conclusion semble hâtive : le nombre peu élevé peut être la conséquence d'une potentielle absence de désagrément (qui ne se suppose pas). Elia demande à Brugel d'élargir son analyse et de vérifier ses conclusions à sa suite.

A contrario, la proposition génère des effets sur les gestionnaires de réseau qui sont disproportionnés par rapport au but présumé de l'automatisation. En effet, le 'poids' administratif pour le client résultant de la démarche active pour solliciter l'indemnisation dans pareille hypothèse demeure assez léger. Par contre, il générera une charge administrative et un coût largement plus élevé pour le gestionnaire de réseau. Ceci est d'autant plus le cas que la proposition avancée ne prévoit pas de droit de recours pour le gestionnaire de réseau pour répercuter ce coût vers le tiers responsable.

Concrètement, en terme d'impact financier, l'automatisme entre la survenance de l'évènement et le paiement de toutes les indemnités dues en conséquence d'une interruption de plus de six heures qui en découle, va vraisemblablement générer une augmentation importante des primes d'assurances demandées par les assureurs pour garantir ce risque. A nouveau, nous sommes fortement troublés que l'effet économique de la proposition – qui se matérialisera par un cout additionnel sur les utilisateurs du réseau – ne soit pas abordé dans le projet d'avis. L'argent ne s'inventant pas, l'avis du Brugel gagnerait en consistance s'il explicitait que l'automatisation de l'indemnisation induit a fortiori un cout plus important que la situation actuelle, qui se répercutera inmanquablement dans les tarifs permettant de couvrir les couts liés à la gestion du réseau.

Il est utile également de rappeler que de telles interruptions ne causent pas automatiquement de dommages significatifs aux clients.

- Sur base de l'ensemble des éléments précités et l'impact non-négligeable sur le gestionnaire de réseau, nous demandons à Brugel de revoir son analyse en intégrant les commentaires repris ci-dessus et de reconsidérer sa position à l'aune de ces éléments.
- Si à l'issue de cette analyse et reconsidération, l'automatisation était maintenue, il conviendrait alors de prévoir une limitation globale au montant total que le gestionnaire de réseau à l'origine de l'interruption devrait déboursier. Il en va de l'assurabilité du mécanisme et du cout à couvrir par les tarifs que celle-ci induit. Cela est également le cas sous l'article 32 quinquies.

4. Notion de responsabilité

Brugel propose d'insérer une responsabilité objective dans le chef du GRD, en présence d'un dommage dans le chef de l'URD, en tant que gardien des réseaux de distribution. Le motif de cette insertion est que seul le GRD dispose des compétences techniques nécessaires et connaît assurément son réseau, contrairement à l'URD ou encore au Service des litiges. Selon l'analyse de Brugel, l'utilisateur de réseau devrait, dans le cadre de l'article 32quinquies en vigueur, apporter la preuve de la faute du gestionnaire de réseau.

Elia ne partage pas cette analyse, dans la mesure où l'article 32 quinquies établit une responsabilité dite objective, en cas d'interruption, de non-conformité ou d'irrégularité de l'alimentation électrique, sauf cause d'exclusion reprise dans cet article.

- Nul besoin donc, pour établir une responsabilité objective, d'y insérer encore un lien vers la présomption (irréfragable) de responsabilité de l'article 1384, al. 1er du code civil qui risque en plus de provoquer une mauvaise articulation avec (ou des doutes sur) l'application des causes d'exclusion qui sont maintenues dans l'article.

* *

*

Observations portant sur le

PROJET D'AVIS D'INITIATIVE (BRUGEL-AVIS20210824-328)

Relatif à l'application par le gestionnaire du réseau de distribution et de transport du régime d'indemnisation prévu au chapitre VIIbis des ordonnances électricité et gaz

Nous saluons la pertinence de cet avis d'initiative du point de vue de la lutte contre le non-recours aux droits, question qui nous tient particulièrement à cœur. Nous soutenons dès lors les avancées proposées visant à rendre plus facile et à automatiser davantage l'accès aux indemnisations prévues dans les ordonnances, notamment à travers une indemnisation automatique pour les coupures de plus de six heures ainsi que le renforcement de la responsabilité objective à charge du GRD dans certaines circonstances.

Nous sommes interpellés par l'analyse quantitative développée aux pages 8 à 11 portant sur la faible quantité d'indemnisations octroyées sous le régime actuel et la méconnaissance de ces mécanismes par une grande partie de la population bruxelloise. Ces constats rejoignent notre expérience de terrain, où nous observons que les travailleurs sociaux et les URD mobilisent assez peu ce mécanisme d'indemnisation, soit par méconnaissance ou de par la complexité de la procédure.

Nos observations ci-dessous n'ont pas vocation à constituer une analyse juridique des modifications proposées par Brugel et ont pour prémisse la validité juridique d'un tel régime d'indemnisation.

Remarques générales :

Nous tenons à attirer l'attention sur les risques d'une automatisation complète et rappelons que, en parallèle avec une plus grande automaticité, des voies alternatives doivent être prévues précisément pour les cas où cette automaticité ne sera pleinement effective pour des raisons diverses. Ainsi, un URD qui a droit à une indemnisation mais qui ne la reçoit pas de façon automatique doit toujours pouvoir la demander "manuellement" auprès du GRD.

Par ailleurs, nous regrettons que l'analyse ne porte que sur les indemnisations à la charge du GRD et qu'elle exclut celles à la charge du fournisseur (à savoir celles visées aux articles 32 septies et octies de l'Ordonnance électricité et aux articles 24 sexies et septies de l'Ordonnance gaz). Cela ne permet pas d'avoir une vision d'ensemble sur la manière dont ces demandes d'indemnisation sont mobilisées par les URD. A notre avis, les propositions d'automatisation et d'amélioration formulées par Brugel dans cet avis devraient être étendues aussi aux indemnisations dues par les fournisseurs.

Remarques spécifiques :

- Page 12, avant-dernier paragraphe : Il serait utile de mentionner, sur le formulaire de demande d'indemnisation, qu'un recours contre une réponse négative du GRD (ou du fournisseur, le cas échéant) reste toujours possible auprès du Service des litiges de Brugel, avec un bref aperçu des voies disponibles pour introduire un tel recours.
- Page 13, point relatif à la communication : Il serait intéressant de s'inspirer des modalités de communication déployées par la CWaPE à cet égard sur leur site web, qui offrent une information simplifiée et compréhensible, assortie d'exemples facilement accessibles¹. De plus, il nous paraîtrait utile de communiquer explicitement sur la possibilité de recours auprès du Service des litiges de Brugel en cas de refus de l'indemnisation par le GRD ou par le fournisseur.
- Page 14, points relatifs à l'information et à la motivation : Comme évoqué au point précédent, nous soulignons que la communication doit être améliorée afin de rendre les possibilités d'indemnisation plus visibles pour le plus grand nombre possible d'utilisateurs et de travailleurs sociaux.

Dans ce sens, une ligne du temps de la procédure (y compris avec la possibilité de recours auprès du Service des litiges) peut s'avérer un bon outil visuel pour rendre ce mécanisme plus compréhensible, de même par rapport aux indemnisations à la charge du fournisseur.

Lorsqu'il y a des perturbations (interruptions de fourniture, etc.), la communication y afférente devrait être assortie d'une mention sur la possibilité d'introduire une demande d'indemnisation si les conditions nécessaires sont remplies. Même dans le cas d'une pleine automaticité, celle-ci étant rarement parfaite, une communication resterait sans doute utile pour lutter contre le non-recours.

- Page 20, paragraphe 1 : Quant à une indemnisation à la charge du GRD par l'intermédiaire du fournisseur, plusieurs questions se posent :
 - *Quid* en cas d'un compteur desservant plusieurs appartements (compteur collectif) ? Est-ce que l'indemnisation sera versée exclusivement au titulaire du contrat ? Comment ce cas de figure est-il à présent traité par le GRD ?
 - Comment le paiement sera-t-il affecté au compte du client ? Nous envisageons deux possibilités :
 - Si l'indemnisation est directement remboursée au client, *quid* des éventuels arriérés ou impayés ? S'agirait-il d'une compensation purement comptable ?
 - Si le montant de cette indemnisation est déduit lors de la facture annuelle ou de clôture, quel impact éventuel aurait-il sur les acomptes suivants ?

¹ Voir le lien suivant : <https://www.cwape.be/srme/indemnisations>.

- Nous proposons d'étudier la possibilité suivante : envoi d'un courrier du GRD aux URD pour demander leur numéro de compte et verser directement l'indemnisation et, uniquement en l'absence de réponse dans un délai raisonnable, indemnisation via le fournisseur.
- Page 20, paragraphe 5 : L'idée qu'une partie des coûts liés à l'indemnisation automatique pourrait être répercutée dans les tarifs nous semble inadmissible. Les URD ne doivent pas contribuer au risque d'un évènement exceptionnel, qui devrait par contre être assumé par le GRD par le biais d'une assurance adéquate dont le coût est assumé par le GRD lui-même.
- Page 20, point 3.2.2.2 : Il serait pertinent d'indiquer clairement si cette indemnisation est cumulable avec l'indemnisation prévue à l'article 32 bis. Si c'est effectivement le cas, les URD devraient en être avertis lors de toute communication relative à une indemnisation automatique.

Le présent avis expose la position des entreprises membres de la FEBEG dans le cadre de la consultation publique organisée par Brugel sur un projet d'avis d'initiative relatif à *l'application par le gestionnaire du réseau de distribution et du transport du régime d'indemnisation prévu aux chapitres VIIbis des ordonnances électricité et gaz.*

La FEBEG remercie Brugel pour ces démarches de concertation et de transparence entreprises auprès de l'ensemble des usagers et acteurs du secteur énergétique bruxellois.

1. Description de la proposition

Brugel constate une sous-optimalité dans l'application actuelle du régime d'indemnisation des GR, en vue de répondre aux objectifs de protection des intérêts des usagers, ainsi qu'un phénomène de non recours au droit, et propose trois grandes pistes d'améliorations :

- Meilleure collaboration Brugel-GRD en vue d'une meilleure information sur le régime d'indemnisation à destination de l'URD (court terme).
- Intégration dans l'ordonnance d'un régime d'indemnisation automatique en cas d'interruption de plus de 6 heures (long terme).
- Intégration d'une responsabilité objective dans le chef du GRD, en présence d'un dommage dans le chef de l'URD, en tant que gardien des réseaux de distribution.

2. Evaluation et champ d'application de l'initiative

La FEBEG reconnaît et soutient entièrement les missions de Brugel en matière de protection et d'information du consommateur en vue de limiter le phénomène de non-recours au droit et d'évaluation de la qualité de services des gestionnaires de réseaux (GR). La FEBEG n'a pas de commentaires sur les propositions émises qui concernent uniquement les GR.

La FEBEG souligne cependant qu'une telle évaluation et les propositions qui en résultent ne peuvent s'appliquer qu'aux acteurs régulés, et qu'une extension de ces propositions au niveau des acteurs commerciaux serait inopportune au regard des situations fondamentalement différentes entre acteurs régulés et non-régulés. **La qualité de services, d'information et l'amélioration continue des services à la clientèle sont en effet « drivés »**

et garantis par les principes de concurrence entre fournisseurs et la recherche continue de la satisfaction clientèle par les fournisseurs.

Ce constat est confirmé par le nombre quasi inexistant de procédures d'indemnisations avérées dans le chef des fournisseurs résultant du système d'indemnisation mise en place à Bruxelles. En outre, le consommateur dispose déjà de nombreuses possibilités de plainte : auprès du fournisseur lui-même, du médiateur de l'énergie ou encore du Service des litiges de Brugel.

Un renforcement du mécanisme actuel des indemnisations imposées aux fournisseurs serait donc inutile et inopportun.

La FEBEG recommande à cet effet aux autorités bruxelloises de tout mettre en place pour assurer la poursuite de ces constats et de l'ensemble des bénéfices d'un marché libéralisé pour le consommateur, en s'attelant en priorité à garantir un fonctionnement structurellement efficace et concurrentiel du marché résidentiel à Bruxelles.

3. Canal d'application en vue d'une indemnisation automatique en cas d'interruption de plus de 6 heures

La FEBEG constate que l'avis évoque notamment l'exemple français pour concrétiser l'objectif d'indemnisation automatique en cas d'interruption de plus de 6 heures. Il apparaît qu'en France, dès que l'URD a subi une longue interruption de fourniture, il est indemnisé par l'intermédiaire de la facture émise par son fournisseur, sur base – si la compréhension de la FEBEG s'avère correcte – d'une information et réduction de la facture d'Enedis vers les fournisseurs (*gridfee*) à concurrence du montant des indemnités dues par Enedis.

La FEBEG est naturellement à disposition de Brugel et des autorités pour évaluer plus en détail cette proposition, notamment en ce qui concerne l'opportunité d'une telle solution, sa faisabilité technique et opérationnelle, et les coûts que sa mise en œuvre apporterait pour les fournisseurs.

Si Brugel et les autorités bruxelloises devaient considérer que la facture de régularisation est le canal le plus opportun pour faire parvenir l'indemnisation forfaitaire due au client final, les frais d'implémentation et d'exécution pour les fournisseurs devraient alors être limités au strictement inévitable (utilisation maximale des process existants) et **compensés dans leur intégralité**.

Outre le fait que cette éventuelle mission complémentaire qui pourrait être assurée par le fournisseur, doit être considérée comme une obligation de service public, qui, conformément à la législation européenne, doit être compensée, toute application d'une telle mesure, qui ne serait pas couverte financièrement dans son opérationnalisation et suivi par le fournisseur, ne pourra être acceptée par la FEBEG.

En effet, compte-tenu de tenu de la situation très difficile dans laquelle se trouvent actuellement les fournisseurs à Bruxelles en raison du cadre réglementaire toujours plus contraignant auquel ils doivent se soumettre, la FEBEG estime qu'il n'est actuellement pas envisageable d'ajouter des obligations ou tâches supplémentaires à charge des fournisseurs qui occasionneraient des coûts et contraintes pour des actions qui, de plus, sortent du champ de leur responsabilité. A ce titre, la FEBEG ne peut que rappeler aux autorités l'absolue nécessité d'une révision en profondeur des conditions d'activités de fourniture sur le marché résidentiel bruxellois.

La FEBEG insiste également sur la nécessité d'une concertation le plus en amont possible avec les fournisseurs lors de toute réflexion sur un mécanisme qui les impliquerait.

Objet:

TR: Avis indemnisation - consultation publique

Objet : Avis indemnisation - consultation publique

Bonjour,

Nous avons pris connaissance du projet d'avis et nous ne voyons aucun inconvénient à la proposition de Brugel. Au contraire, nous aussi, nous pensons qu'un changement de la procédure permettra d'améliorer le régime d'indemnisation.

En ce qui concerne le versement de l'indemnisation, nous estimons que cela doit se faire directement par le GRD à l'URD pour que les relations (responsabilités) restent claires. De plus, il s'agit ici d'une indemnité ponctuelle. Quel serait donc le créneau de communication pour que nos systèmes de facturation tiennent compte de cette indemnité ? Le CMS ? Via quel processus ? Nous considérons qu'il est préférable que les responsabilités restent séparées à ce niveau-là.

Bien cordialement,

 Please consider the environment before printing this email

Objet:

TR: Consultation publique BRUGEL - réaction SIBELGA sur le projet d'initiative (328) relatif au régime d'indemnisation

Objet : Consultation publique BRUGEL - réaction SIBELGA sur le projet d'initiative (328) relatif au régime d'indemnisation

Chère Madame,
Cher Monsieur,

Sibelga remercie BRUGEL d'avoir soumis ce projet d'avis à consultation publique.

En règle, Sibelga considère que l'application du régime d'indemnisation actuel mérite de connaître des améliorations. Du travail est en cours, en concertation avec BRUGEL, pour améliorer l'application de ce régime et le rendre plus accessible pour les utilisateurs du réseau de distribution. Il est ainsi désormais possible d'introduire une demande d'indemnisation en ligne sur le site Internet de Sibelga. Une amélioration des réponses formulées, singulièrement en cas de refus d'indemnisation, est également en cours de manière à répondre aux remarques de BRUGEL.

Dans ce contexte, il semble utile de d'abord aboutir sur les différents chantiers entamés en concertation avec BRUGEL et de continuer à améliorer les procédures pour, ensuite, les évaluer avant d'envisager une réforme plus globale du régime d'indemnisation telle que proposée dans le projet d'avis.

Indépendamment de ces remarques générales, Sibelga entend formuler les observations suivantes sur le projet d'avis.

- **Quant à la notion de GRD fautif**

Sibelga examine le critère de la faute conformément à la jurisprudence en la matière. Il s'agit donc « du comportement qui, ou bien s'analyse en une erreur de conduite devant être appréciée suivant le critère de l'autorité normalement soigneuse et prudente, placée dans les mêmes conditions, ou bien, sous réserve d'une erreur invincible ou d'une autre cause de justification, viole une norme de droit national ou d'un traité international ayant des effets dans l'ordre juridique interne, imposant à cette autorité de s'abstenir ou d'agir d'une manière déterminée ».

L'existence d'un dommage dans le chef d'un URD ne peut donc signifier nécessairement que Sibelga est en faute.

Il n'est donc pas juridiquement acceptable de considérer comme fautif le fait que, à titre d'exemple, « le GRD observe que l'un de ses techniciens, qui était sur les lieux, a posé un acte concomitamment au dommage de l'URD ». Pour qu'un tel acte soit fautif et engage la responsabilité de Sibelga, cet acte devra soit s'analyser en une erreur de conduite soit comme la violation d'une norme (règlement, prescription technique, etc.). Il conviendra, en tout état de cause, d'analyser cet acte sous ce prisme.

Dans un régime d'indemnisation basé sur la faute, il semble essentiel de ne pas considérer Sibelga comme fautive du seul fait qu'un URD prétend avoir subi un dommage.

Ainsi, lorsque BRUGEL indique (p. 15/23) « qu'à partir du moment où un acte du GRD a entraîné un dommage concomitamment à l'interruption d'énergie, le lien causal est établi dès lors que sans cet acte, le dommage de l'URD ne se serait assurément pas produit tel qu'il s'est produit in casu », la notion de faute n'apparaît pas alors qu'elle est essentielle pour ouvrir un droit à indemnisation. En effet, l'interruption d'énergie ne peut pas, en tant que telle, être considérée comme une faute dans le chef du GRD. Plus généralement, la question du lien de causalité doit être examinée en elle-même.

De la même manière, il faut relever qu'un défaut sur un câble est toujours, dans un premier temps, imprévisible. Comme il le sera précisé ci-dessous, un tel défaut ne peut pas être considéré comme fautif. Du point de vue de la politique d'investissement de Sibelga, un câble ne doit être remplacé qu'à la suite de trois défauts sur le même câble au cours des cinq dernières années. Avant ces trois défauts dans une période de 5 ans, Sibelga ne considère pas être fautive lorsqu'un défaut apparaît.

De la même manière, si Sibelga n'a pas reçu une autorisation de remplacer un câble, aucune faute ne pourra être imputée dans son chef.

- Quant à la charge de la preuve

En ce qui concerne la charge de la preuve, il est exact qu'en théorie, il revient à l'URD de démontrer l'existence d'une faute, d'un dommage et d'un lien de causalité entre la faute et le dommage.

Toutefois, pour les raisons précisément évoquées par BRUGEL, Sibelga analyse elle-même les notions de faute et de lien de causalité entre celle-ci et le dommage que l'URD prétend avoir subi. Elle entend le faire de manière neutre et objective. Au sein de Sibelga, c'est d'ailleurs un service non technique qui examine ces questions de manière la plus neutre possible, compte tenu d'une orientation client qui se veut de plus en plus nette.

Il donc est inexact d'affirmer (p. 13/23) que la « demande d'indemnisation est généralement rejetée car l'URD ne parvient pas à prouver ces éléments ».

Sibelga ne rejette pas une demande d'indemnisation parce que l'URD ne démontre pas l'existence d'une faute, d'un dommage et d'un lien de causalité entre la faute et le dommage. Le rejet d'une demande d'indemnisation résulte soit de l'absence d'une faute, soit de l'absence d'un dommage indemnisable au sens de l'ordonnance, soit de l'absence de lien de causalité entre une éventuelle faute et le dommage que l'URD prétend avoir subi, et ce, sur la base des circonstances de l'espèce.

Le fait que Sibelga « rejette généralement » une demande d'indemnisation peut donc simplement venir du fait que – notamment pour les raisons liées à la notion de défaut – l'interruption ne peut pas être considérée comme *fautive* ou que, compte tenu des connaissances techniques de Sibelga, une interruption, à supposer même qu'elle puisse être considérée comme fautive, ne puisse être la cause du dommage prétendument subi par un client.

A cet égard, le constat de BRUGEL selon lequel Sibelga octroierait « souvent une indemnisation lorsque l'un de ses techniciens, situé à proximité du point de fourniture du plaignant, a effectué des travaux concomitamment à l'interruption d'énergie et au dommage causé » ne signifie pas que la charge de la preuve est facilitée pour l'URD mais que, contrairement au défaut sur un câble, une erreur humaine du personnel de Sibelga peut être considérée comme une faute (ex. inversion de phase) par Sibelga elle-même, et ce, notamment compte tenu du regard critique du Service chargé de répondre aux demandes d'indemnisation. Dans cette situation, il reste techniquement difficile (voire impossible) pour un URD de prouver une faute dans le chef de Sibelga de sorte qu'il ne peut être déduit que Sibelga indemniserait plus lorsqu'un de ses techniciens travaillerait à proximité du chantier, ce qui faciliterait la charge de la preuve.

Il est primordial de conserver cette logique d'indemnisation basée sur les notions juridiques de faute, de dommage et de lien de causalité.

- Quant aux assurances

BRUGEL indique (p. 16/23) que « BRUGEL souhaite également que le GRD mette en concurrence les conditions offertes par la compagnie d'assurance qui prend en charge les indemnisations afin de déterminer s'il n'y a pas de meilleures conditions auprès d'une autre compagnie d'assurance, notamment au niveau du montant de la franchise qui semble importante (5000 €). En effet, si la franchise était plus basse, le GRD pourrait être moins strict dans l'acceptation des demandes d'indemnisation »

Sibelga a souscrit, en 2018, une assurance « Responsabilité civile » (RC) à la suite d'un marché public organisé avec les gestionnaires de réseaux de distribution des Régions flamande et wallonne. Cette assurance RC vise à garantir Sibelga dans tous les cas où la responsabilité viendrait à être mise en cause du fait de dommages ou préjudices corporels, matériels ou immatériels causés aux tiers, quelle que soit la nature de l'indemnité.

Comme tout contrat d'assurance, certaines limites sont prévues. Il en va notamment ainsi de l'existence de franchises, dont une franchise de base de 5.000,00€ par sinistre. Cette franchise s'applique aussi aux indemnités forfaitaires pour interruption de fourniture d'électricité non planifiée et/ou d'une durée de plus de 6h consécutives, quelle que soit la nature des dommages.

Le montant d'une telle franchise est étroitement lié à la prime annuelle (soit le prix payé annuellement à l'assureur). Diminuer la franchise revient à augmenter la prime. Dans le cadre de la procédure d'attribution d'un marché public « assurance RC », il convient donc de trouver un équilibre entre la prime et la franchise, indépendamment de nombreux autres aspects. Lorsqu'il est question de diminuer la franchise – en l'occurrence pour permettre plus d'indemnités sur la base du régime institué par les ordonnances – il est donc nécessairement question d'augmenter la prime annuelle, ce qui risque d'avoir un impact non négligeable sur les tarifs.

Sibelga tient, à cet égard, à rappeler que si Sibelga se montrait « moins stricte » (c'est-à-dire plus favorable que ce que prévoient les ordonnances en vigueur) dans l'acceptation des demandes d'indemnisation, grâce à une intervention plus fréquente de l'assureur, ce dernier devrait nécessairement et rapidement revoir les conditions financières convenues avec Sibelga, d'une part pour couvrir les montants qu'il devrait payer et, d'autre part, pour pouvoir absorber la charge de travail à son niveau (dès lors que davantage de dossiers seraient suivis en direct chez l'assureur).

Sibelga rappelle également que les marchés publics d'assurance sont attribués pour une période de maximum 8 ans mais que, conformément à la législation applicable, les contrats doivent se renouveler chaque année. Il n'existe donc aucune garantie de conserver les niveaux de primes et de franchises au-delà de l'année en cours, et ce, à plus forte raison si l'assureur est amené à plus intervenir en raison d'une sinistralité plus élevée.

Sibelga insiste enfin sur le fait que le marché des assurances est, de notoriété publique, en train de se durcir et que les assureurs ont tendance à durcir leurs conditions d'intervention et/ou augmenter leurs prix, et singulièrement une augmentation des franchises. Il en irait plus encore ainsi si le régime d'indemnisation applicable à Sibelga venait à devoir demander une diminution de la franchise applicable. Cette conclusion s'impose plus encore dans le secteur bruxellois de l'énergie où il s'impose, chez les assureurs, de disposer des capacités humaines (notamment quant au bilinguisme) et financières suffisantes.

- Quant à l'indemnisation automatique

BRUGEL envisage une indemnisation automatique pour les coupures de plus de 6 heures. Selon BRUGEL « L'indemnisation automatique implique que lorsque l'interruption a duré plus de 6 heures, l'URD reçoit une indemnisation sans devoir au préalable introduire une demande en ce sens auprès du GRD ».

Selon Sibelga, il s'agirait là d'un profond bouleversement dans le cadre réglementaire applicable au GRD, qui mériterait de nombreuses analyses sur les plans techniques, juridiques et financiers. Un tel régime poserait également de profondes questions d'opportunités, relevant *a priori* du pouvoir politique.

Indemniser automatiquement l'URD sans devoir au préalable introduire une demande en ce sens ne semble pas adapté en Région de Bruxelles-Capitale.

En effet, la Région de Bruxelles-Capitale se caractérise par un important parc locatif. De nombreux citoyens qui consomment de l'électricité ne sont pas nécessairement considérés comme « URD » dès lors que l'URD est celui qui a conclu un contrat avec un fournisseur d'énergie. Des citoyens, *a priori* les plus faibles (étudiants dans les kots, public précarisé, etc.), ne seraient donc connus ni de Sibelga ni du fournisseur. L'indemnisation automatique bénéficierait aux propriétaires-URD de ces logements alors que ces propriétaires n'ont subi *in concreto* aucun inconvénient lié à la coupure. Ces propriétaires pourraient même bénéficier de plusieurs indemnités, ce qui semble socialement injustifiable.

Il y aurait donc lieu de disposer de chiffres plus clairs quant à l'état du parc locatif en Région de Bruxelles-Capitale pour déterminer dans quelle mesure une telle indemnisation automatique serait socialement acceptable.

Un régime d'indemnisation automatique reviendrait également à indemniser des utilisateurs du réseau tels que du « mobilier urbain », ce qui ne semble pas pertinent. Il y aurait à tout le moins lieu de préciser et d'identifier quels sont les clients qui pourraient bénéficier d'une telle indemnisation.

Sur le plan technique, il y a lieu de disposer d'une information quant au lien client-réseau. En effet, en cas de coupure, Sibelga ne peut actuellement pas identifier clairement et immédiatement quels sont les URD concernés par la coupure. En effet, contrairement à d'autres réseaux de distribution, l'ensemble du réseau bruxellois est « bouclé » de sorte qu'une interruption à tel endroit d'un câble ne signifie pas nécessairement que tous les URD en aval subissent une interruption. En effet, la boucle permet d'alimenter les clients qui se situent au-delà du problème sur le câble.

Une intervention manuelle s'avèrerait administrativement lourde et (à plus ou moins long terme) inutile dès lors qu'avec l'arrivée du compteur intelligent sur tout le réseau, le lien client-réseau pourra se faire rapidement et sans difficultés.

Une telle indemnisation automatique impliquerait également des adaptations dans les différents systèmes du GRD mais également des fournisseurs, si ceux-ci venaient à intervenir. À cet égard, Sibelga rappelle que les relations avec les URD sont – sauf pour les questions liées au raccordement – du ressort exclusif du fournisseur. Il convient de maintenir cette logique, qui permet d'assurer une certaine cohérence quant au marché de l'énergie, déjà suffisamment complexe.

Il conviendrait également de revoir, avec le gestionnaire du réseau de transport qui peut être à l'origine d'une interruption, les modalités d'indemnisation automatique si l'interruption trouvait son origine dans son réseau.

L'ordonnance devrait également prévoir, si cette solution devait être retenue, les cas dans lesquels Sibelga ne serait pas tenue d'indemniser les URD, notamment dans les cas de force majeure.

Pour éviter une charge financière disproportionnée, un plafond devrait également être imaginé. Ce plafond serait d'autant plus justifié qu'un tel plafond existe dans le cadre du régime d'indemnisation basé sur une faute.

Sur le plan financier, le projet d'avis aborde très succinctement les conséquences d'une indemnisation automatique. Il a déjà été indiqué qu'un tel régime augmenterait, selon les estimations de BRUGEL, considérablement le budget. Ainsi, sur la base d'une indemnisation forfaitaire de 115€ :

	2017	2018	2019	2020
Réellement payé	32.660€	8.280€	4.025€	2.990€
À payer en cas d'indemnisation automatique	330.855€	262.200€	413.080€	278.530€

L'augmentation serait, on le constate, considérable. Or, à l'heure actuelle, BRUGEL considère « que les indemnités accordées sur base de ces articles doivent être rejetés pour les raisons qui suivent : • Les coûts engendrés par les fautes commises par le GRD ne constituent pas des coûts nécessaires et efficaces pour l'exécution de ces missions et ne doivent par conséquent pas être pris en charge par les tarifs, • La prise en charge des coûts engendrés par les fautes commises par le GRD ne permet pas au GRD d'améliorer ses performances. En effet, la couverture systématique par les tarifs pourrait être un manque d'incitant pour le GRD pour améliorer la gestion de son réseau et des pannes liées à celui-ci ».

Autrement dit, les montants payés au titre du régime d'indemnisation ne peuvent être imputés *ex post* aux tarifs.

La motivation de BRUGEL part du principe que les montants payés le sont en raison de l'existence d'une *faute* dans le chef de Sibelga. Or, rien ne permet d'affirmer que Sibelga serait systématiquement fautive lorsqu'elle indemnise un client final sur la base d'un régime d'indemnisation automatique qui serait instauré par le législateur bruxellois.

Concrètement, le rejet des coûts liés au régime d'indemnisation a pour conséquence une diminution de la rémunération des 19 communes bruxelloises. Sur la base des chiffres du tableau ci-dessus (en moyenne 231.166€ par an), les communes bruxelloises verraient leurs dividendes diminués de 231.166€ par an alors même qu'aucune faute ne serait nécessairement imputée à Sibelga.

Cette question mériterait d'être explicitement clarifiée dans l'ordonnance, si un régime d'indemnisation automatique devait voir le jour. À cet égard, le modèle français cité par BRUGEL, pourrait servir de modèle d'inspiration dans la mesure où il semble reposer sur le principe selon lequel le fonctionnement normal d'un réseau de distribution ne signifie pas une absence d'interruption.

Sibelga relève également que, lors de discussions préalables, BRUGEL avait envisagé de lier l'introduction d'une indemnisation automatique pour les coupures de plus de 6 heures à une diminution corrélative du montant de l'indemnisation. Si l'introduction d'un tel régime d'indemnisation voyait le jour, une telle piste mériterait assurément d'être envisagée dès lors qu'à défaut, la question de la proportionnalité de la mesure pourrait se poser compte tenu des indications évoquées ci-dessus.

Plus généralement, les montants payés au titre du régime d'indemnisation ne devraient plus être systématiquement rejetés lors du contrôle *ex post*. Une réflexion sur le plan tarifaire devrait être menée parallèlement à une éventuelle réforme du régime d'indemnisation.

- **Quant à la notion de gardien du réseau**

En p. 21/23, « BRUGEL considère que le GRD détient la garde de son réseau et, en tant que gardien de celui-ci, une responsabilité comparable à celle de l'article 1384 §1er du Code civil devrait être instaurée.

Selon l'article précité : « On est responsable, non seulement des dommages que l'on cause par son propre fait, mais encore de celui qui est causé par le fait des choses que l'on a sous sa garde ».

Cet article prévoit les conditions suivantes pour que la responsabilité du gardien de la chose soit mise en cause :

- Il faut "une chose" ; en l'espèce, il s'agira d'un câble, un branchement, une cabine etc
- Il faut que la chose ait joué un rôle dans la survenance du dommage. Sans cette chose, le préjudice ne se serait pas produit ou, à tout le moins, il ne se serait pas produit de la même manière ;
- La chose doit être affectée d'un vice, à savoir une caractéristique anormale susceptible de causer un dommage à autrui. En l'espèce, il s'agira par exemple d'un défaut latent sur un câble ;
- Il faut que la chose soit sous la garde d'une personne. Le gardien est celui qui a le pouvoir d'usage, de direction et de contrôle de la chose. En l'occurrence, seul le GRD dispose des pouvoirs précités sur tous les éléments qui constituent son réseau.

Si ces conditions sont réunies, il ne sera pas possible pour le GRD de renverser la présomption de responsabilité, sauf s'il démontre que ce n'est pas la chose viciée qui a entraîné le dommage ou que celle-ci n'est pas affectée d'un vice ».

BRUGEL part ici du principe (3ème tiret) qu'un défaut pourrait être considéré une caractéristique anormale du réseau/câble.

Sibelga a expliqué à de nombreuses reprises – et tente de l'expliquer systématiquement lorsqu'elle refuse une indemnisation en raison d'un défaut / défaut latent – que de tels défauts ne peuvent pas être considérés comme la manifestation d'une faute dans le chef du gestionnaire du réseau de distribution ni d'un vice du réseau de distribution. Considérer qu'un défaut / défaut latent suppose un vice au niveau du réseau signifierait qu'un réseau électrique ne pourrait pas en être affecté. Autrement dit, un réseau électrique normal serait un réseau qui ne subit jamais d'interruption en raison d'un défaut. Sans doute, une interruption d'électricité est-elle de plus en plus considérée

comme inconfortable voire inacceptable mais aucun réseau électrique ne peut garantir une alimentation continue 24h/24, 7j/7, 365j/an.

Aucune disposition légale, en droit européen ou en droit belge n'impose d'ailleurs une telle exigence.

Ainsi qu'il a été indiqué, une interruption liée à un tel défaut pourrait en revanche être considérée comme fautive si elle fait suite à trois défauts sur le même câble au cours des cinq dernières années, et ce, conformément aux critères fixés par Sibelga dans sa politique d'investissement.

Que le régime d'indemnisation soit basé sur le principe d'une faute ou d'une chose viciée que Sibelga aurait sous sa garde, il ne sera pas de nature à régler la problématique des défauts sur un câble électrique et d'une éventuelle obligation d'indemnisation.

- **Conclusions**

Sibelga est particulièrement soucieuse de préserver un équilibre entre les intérêts particuliers des utilisateurs du réseau et l'intérêt général. Cet équilibre doit également se retrouver au niveau du régime d'indemnisation. Un réseau de distribution n'est pas infaillible et des interruptions doivent, pour autant qu'elles restent raisonnables (ce que les chiffres SAIFI et SAIDI démontrent régulièrement) et ne témoignent pas d'une gestion fautive du réseau, rester une circonstance normale et acceptable.

Ensuite, la manifestation d'un dommage par un URD ne peut signifier que Sibelga devrait être nécessairement considérée comme fautive et, partant, devrait réparer ce prétendu dommage.

Toute étendue du régime d'indemnisation ne peut avoir lieu sans réflexion profonde sur le montant d'une indemnisation automatique et sur l'imputation de ces coûts aux tarifs. À cet égard, des discussions communes entre experts techniques, financiers et juridiques permettraient de dégager un modèle reposant sur une logique équitable et garantissant un équilibre entre les intérêts particulier et l'intérêt général.

Sibelga se tient à la disposition de BRUGEL pour approfondir tout ou partie de ces sujets.

Bien cordialement,

Disclaimer

Le présent courriel ainsi que ses annexes éventuelles peuvent contenir des informations confidentielles et/ou protégées par des droits de propriété intellectuelle et sont destinés à l'usage exclusif du (des) destinataire(s) susmentionné(s). Toute utilisation - notamment, mais non exclusivement, pour la reproduction, la communication ou la distribution totale ou partielle sous quelque forme que ce soit - de leur contenu par des personnes autres que le(s) destinataire(s) désigné(s) est interdite. Si vous avez reçu ce courriel par erreur, veuillez en informer l'expéditeur soit par téléphone soit par courriel, et supprimer de tout ordinateur les données y afférentes. Merci de votre collaboration. En dépit des précautions prises, des courriels peuvent être interceptés, modifiés, perdus, détruits ou contenir des virus. Nous déclinons toute responsabilité quant aux éventuels dommages éventuellement causés dans cette éventualité. Toute personne qui communique avec SIBELGA par courriel est supposée accepter ce risque.

Deze mail en zijn eventuele bijlagen kunnen informatie bevatten die vertrouwelijk is en/of beschermd door intellectuele-eigendomsrechten en zijn bestemd voor exclusief gebruik door voormelde geadresseerde(n). Elk gebruik - onder meer, maar niet exclusief, voor volledige of gedeeltelijke reproductie, communicatie of distributie, onder welke vorm ook - van de inhoud ervan door andere personen dan de aangeduide geadresseerde(n), is verboden. Hebt u deze mail per vergissing ontvangen, gelieve de verzender daarvan per telefoon of mail te verwittigen, en de eraan gekoppelde gegevens van elke computer te verwijderen. Met dank voor uw medewerking. Ondanks de genomen voorzorgen, kunnen er mails worden onderschept, gewijzigd, verloren, vernietigd of kunnen zij virussen bevatten. Wij wijzen elke verantwoordelijkheid af met betrekking tot eventuele schade die in die hypothese zou zijn veroorzaakt. Elke persoon die via mail met SIBELGA communiceert, wordt geacht dat risico te aanvaarden.

[Sibelga](#)